

MANUALUL
SCOALELOR DE I GRAD

LUCRAT LA DEPOSITUL GENERAL DE RESBEL.

VOLUMUL I-IV — EDIȚIUNEA I-IV

Aprobat prin decisia ministerială din 28 Iuliu 1872

BUCURESCI
IMPRIMERIA STATULUI HOTELUL SERBAN-VOD.

1872

ORDIN DE ȚI No. 8,246

București, 28 Iuliu 1872

Am vădut cu uă viă satisfacțiune prelucrarea manualului scólelor de I-ul grad de către căpitanul *Lahovari Jacob*, din corpul de Stat-major.

Mulțumesc acestuî oficier pentru lucrarea făcută, și ordon tot-d'uă-dată ca acéstă carte să serve în armată pentru învățatură în scólele de I-ul grad. Costul acestei cărți va fi plătit de corpuri din masa individuală a ómenilor în a căroră proprietate va rămânea la liberarea lor.

Ministru de resbel,

GENERAL FLORESCU.

PREFATA

Manualul scólelor de ântâiul grad trebuie sã coprinãã tóte cunoscîințele ce compun programul acestor scolî.

Ultimul Decret domnesc asupra instrucțiunei Armatei, admite pentru scólele de ântâiul grad din Armatã programul scólelor primarie din țerã. Este dërã de trebuință a complecta cãrțile puse în mâna soldatului spre a le pune în acord cu acele programe.

Volumul de fațã coprinde cunoscîințele ce sã profesesã în cele duoë d'ântâiũ classe primare, cu óre-carî adãogirî necesarii instrucțiunei soldatului. Un al duoilea volum va trebui sã coprinãã cunoscîințele celor duoë classe primarie superióre, — volumul acesta va fi însã de ajuns pentru marea majoritate a soldaților.

TABLA DE MATERII

ANUL I^U DE STUDIU

- I. Citirea.
- II. Rugăciuni.
- IV. Aritmetica. Partea I. Calculul mintal.
- VI. Deosebite cunoștințe trebuincioase soldatului.
- VII. Scrierea.

ANUL AL II^{-LEA} DE STUDIU

- III. Catechismul.
 - IV. Aritmetica. Partea II. Măsurî și greutate.
 - V. Gramatica.
-

I. CITIREA

ABECEDAR

LITERE MARI

A Ă B C D E F G

H I J K L M N O P

R S Ș T Ț U V Z

Ȣ (K Q W X Y)

LITERE MICI

a ă b c d e f g h i j î l m n o p

r s ș t ț u v z ȣ (k q w x y)

VOCALE

A, Ă, E, I, O, U, Î, Ū, I,
a, ă, e, i, o, u, î, ū, ı,

CONSONE

B, C, D, F, G, H, J, L, M, N, P, R,
S, Ș, T, Ț, V, (Z, Ȭ)
b, c, d, f, g, h, j, l, m, n, p, r, s, ș,
t, ț, v, (z, ȧ)

SILABIRE

CONSONE URMATE DE UA VOCALA

b, ba, be, bi, bo, bu, bî, bă,
c, { ca, che, chi, co, cu, chî, câ,
ce, ci, cî,
d, da, de, di, do, du, dî, dâ,
f, fa, fe, fi, fo, fu, fî, fâ,

g, ga, ghe, ghi, go, gu, ghî, gâ,
 ge, gi, gî,
 h, ha, he, hi, ho, hu, hî, hâ,
 j, ja, je, ji, jo, ju, jî, jâ
 l, la, le, li, lo, lu, lî, lâ,
 m, ma, me, mi, mo, mu, mî, mâ,
 n, na, ne, ni, no, nu, nî, nâ,
 p, pa, pe, pi, po, pu, pî, pâ,
 r, ra, re, ri, ro, ru, rî, râ,
 s, sa, se, si, so, su, sî, sâ,
 ș, șa, șe, și, șo, șu, șî, șâ,
 t, ta, te, ti, to, tu, tî, tâ,
 ț, ța, țe, ți, țo, țu, ți, ță,
 v, va, ve, vi, vo, vu, vî, vâ,
 z, za, ze, zi, zo, zu, zî, zâ.

VOCALÉ URMATE DE UA CONSONA

 a, e, i, o, u, î, â,
 b, ab, eb, ib, ob, ub, îb, âb.

d, ad, ed, id, od, ud, îd, âd,
 f, af, ef, if, of, uf, îf, âf,
 g, ag, eg, ig, og, ug, îg, âg,
 h, ah, eh, ih, oh, uh, îh, âh,
 j, aj, ej, ij, oj, uj, îj, âj,
 l, al, el, il, ol, ul, îl, âl,
 m, am, em, im, om, um, îm, âm,
 n, an, en, in, on, un, în, ân,
 p, ap, ep, ip, op, up, îp, âp,
 r, ar, er, ir, or, ur, îr, âr,
 s, as, es, is, os, us, îs, âs,
 ș, aș, eș, iș, oș, uș, îș, âș,
 t, at, et, it, ot, ut, ît, ât,
 ț, aț, eț, iț, oț, uț, îț, âț,
 v, av, ev, iv, ov, uv, îv, âv,
 z, az, ez, iz, oz, uz, îz, âz.

NB. *oa* și *ea* se scrie pentru inlesnire prin *ó* și *é* tot-
d'a-una la inceputul și mijlocul cuvântului.

SILABIRE

- O na-ți-e fă-ră ós-te nu pó-te să e-sis-te și să fi-e res-pec-ta-tă.
- Os-tea în-să tre-bu-e să fi-e bi-ne dis-ci-pli-na-tă.
- O ar-mi-e se đi-ce bi-ne dis-ci-pli-na-tă când ea se su-pu-ne la da-to-ri-i-le mi-li-ta-re ca-re sunt res-pec-tul că-tre le-ge și su-pu-ne-re că-tre șe-fî.
- Mi-li-ta-rul es-te a-pě-ră-to-rul pa-tri-ei, spri-gi-nul sta-tu-lui, men-ți-ně-torul or-di-nu-lui pu-blic, făp-tu-i-to-rul glo-ri-ei vi-te-jes-cî.
- Sol-da-tul e tot-d'a-u-na ga-ta a-și da vi-é-ța pen-tru țé-ra lui.
- Os-té-nul mó-re bu-cu-ros la um-bra sté-gu-lui sěu.
- El se lup-tă pâ-nă la mór-te pen-tru a-pě-ra-rea sté-gu-lui.

- Sté-gul es-te o-no-rul țě-rii în-cre-din-țat os-té-nu-luî.
- Oș-té-nul lip-sit de o-nor nu me-ri-tă să tră-ea-scă.
- Un re-gi-ment ce-și a per-dut sté-gul în res-boiū ca-de sub hu-la ar-mi-ei în-tre-gi.
- Sol-da-tul de gar-dă tre-bu-e să pri-vi-ghe-se ne-în-ce-tat.
- Un sol-dat cât se pó-te lup-ta nu-și dă ar-ma din mâ-nă.
- Stre-mo-șii ți-céu: De-cât ru-și-ne, mór-te măi bi-ne.
- Eî stri-gaū ast-fel când se a-run-caū în fo-cul res-bo-iu-luî: „A-mar de pă-gâ-ni, pe mâ-ni de Ro-mâ-ni!“ saū: în foc no-roe!
- O ós-te se for-mé-ză și e ta-re când fi-e-ca-re sol-dat pó-te prin vred-ni-ci-a luî să a-jun-gă la gra-de-le ce-le măi nal-te.
- Oas-tea cea măi bu-nă es-te a-ce-ea ca-re e-se-cu-tă or-di-ni-le cu su-pu-ne-re și cu gra-bă.
- Din strân-sa pă-ți-re a dis-ci-pli-nei a-târ-nă tă-ri-ea ar-mi-ei și is-bân-da u-nei în-tre-prin-deri.
- Dis-ci-pli-na sus-ți-ne mân-tu-i-rea ar-mi-ei în timp de res-boiū. Ea a-ju-tă cu-ra-giul și a-si-gu-rea-ză vic-to-ri-a.

- Oș-ti-ri-le ce-le mică și bi-ne dis-ci-pli-na-te în-ving mai tot-d'a-u-na pe ce-le nu-me-ró-se și pu-țin dis-ci-pli-na-te.
- Dis-ci-pli-na fa-ce pe os-ta-și vi-te-jă în luptă și în-du-ră-to-ră că-tre cei în-vin-și.
- O-mul că-đut nu se lo-ves-ce; vrăj-ma-șul bi-ru-it și în-ge-nu-chiat nu se u-ci-de.
- As-pri-mea le-gi-lor mi-li-ta-re a-ra-tă cât de im-por-tan-tă e dis-ci-pli-na.
- Su-fe-rin-țe-le și pe-dep-si-le sunt fă-cu-te nu-măi pen-tru sol-da-ții răi.
- Sol-da-tul cel bun în-să es-te fa-la și mân-dri-a pa-tri-ei sa-le.
- A-de-vă-ra-te-le da-ru-ră a-le u-nuă bun sol-dat sunt res-pec-tul că-tre șe-fi, pă-đi-rea dis-ci-pli-nei, iu-bi-rea sté-gu-luă, dem-ni-ta-tea per-so-na-lă, a-mo-rul de pa-tri-e și o-nó-rul!
- Un sol-dat ce a-re bun simț și i-ni-mă, pri-ce-pe în-da-tă mă-ri-mea da-to-ri-e-lor sa-le și le în-de-pli-nes-ce fă-ră tea-mă de pe-dep-se pre-cum și fă-ră gând de răs-pla-tă.
- Oră-ce ne-su-pu-ne-re din par-tea u-nuă sol-dat a-ra-tă mai tot-d'a-una o pu-ți-nă ju-de-ca-tă. Ur-ma-rea lui îl va du-ce la pe-dep-să și la dis-pre-țul to-va-ră-și-lor săi.

- Un sol-dat ce'și fa-ce bun nu-me își în-les-nes-ce ca-ri-e-ra.
- Sol-da-tul ca-re nu se su-pu-ne la re-gu-le-le dis-ci-pli-nei și la le-gea sub-or-di-nă-rei es-te tot a-șa de vi-no-vat ca și a-ce-la ce fu-ge di-na-in-tea duș-ma-nu-lui. A-mân-doï sunt mi-șei, că-cî ei a-ta-că in-te-re-se-le ce-le măi sân-te a-le to-va-ră-și-lor de ar-me.
- Sol-da-tul bun nu se depăr-té-ză ni-cî uă-da-tă de în-da-to-ri-ri-le sa-le și pri-ves-ce mór-tea în fa-ță fă-ră a-și per-de cum-pe-tul.
- Sol-da-ții ce gre-șesc a-des în con-tra dis-ci-pli-nei a-duc uă ma-re ru-și-ne re-gi-men-tu-lui lor și me-ri-tă a fi pri-viți de to-vě-ră-șiï lor ca nis-ce duș-ma-ni, că-cî dis-ci-pli-na es-te le-gea ce sus-ți-ne vie-a-ța bra-vi-lor și o-no-rul bu-ni-lor sol-da-ți.
- To-vě-ră-și-a mi-li-ta-ră es-te uă le-gă-tu-ră sâu-tă, o fră-ți-e de o-nor, a-șa dé-ră sol-da-ții aũ da-to-ri-e a se pri-vi-ghea u-niï pe al-ții, a se a-ju-ta, a se sfă-tu-i, a se în-drep-ta pen-tru a se men-ți-ne cu to-ții pe ca-lea fru-mó-să a dis-ci-pli-nei și a o-no-ru-lui.

- Când un sol-dat gre-șes-ce din ne-sciin-ță, el tre-bu-e po-vă-țu-it de to-va-ră-șiū lui; ear da-că el ur-mé-ză gre-șit din rea vo-in-ță și nu ca-tă a se des-fa-ce de nă-ra-vu-rī re-le a-tun-cī ca-ma-ra-điī lui sunt în drep-ta-te a se re-tra-ge de dīn-sul ca de un vên-đě-tor.
- Cea măi fru-mó-să ca-ri-e-ră es-te ca-ri-e-ra mi-li-ta-ră pen-tru că vi-te-ji-a es-te u-nul din ce-le măi no-bi-le da-ru-rī o-me-nes-cī.
- O-mul vi-téz tra-ge a-su-pră-ī o-chiū și i-ni-mi-le tu-tu-ror. Băr-ba-țiī îl res-pec-tă, și ne-ves-te-le su-nt ple-ca-te al iu-bi.
- Pen-tru un vi-téz ar-ma lui e ca o mi-ré-să mân-dră și iu-bi-tă, el o per-de uă-da-tă cu vi-ea-ță.
- Vi-te-jia stre-mo-și-lor nos-tri ne-aū păs-trat nuo-ă a-cés-tă țé-ră dul-ce și mă-nó-să ca-re ne hră-nes-ce, Sun-tem dé-ră și noi da-to-rī a uă păs-tra co-pi-i-lor nos-tri.
- Multe re-le aū tre-cut pes-te Ro-mân fă-ră a-lū pu-tea ster-ge de pre pă-mênt. De-a tun-cea Ro-mâ-niī đī-c: a-pa tre-ce, pe-tre-le re-mâ-n.

— Os-ta-șul Ro-mân este uă sen-ti-ne-lă vi-té-
ză a-șe-đa-tă la re-să-rit. El de su-te de
anī se lup-tă cân-tând a-șa :

Vi-e va-lurī ma-rī de foc !
Ni-cī că m'or clin-ti din loc.
Că-cī Ro-mân sunt în pu-te-re.
Și Ro-mâ-nul în ve-cī nu pe-re.

EXERCITII DE CITIRE

DATORIILE SOLDATULUI

.
Ostaşul de orî-ce tréptă să nu uite nică uă dată că e dator supunere şi respect celor mai mari lui; de a fi drept, straşnic, şi tot-uă-dată d'a arêta bună-voinţă celor puşi sub dênsul; şi în sfârşit d'a-şi împlini datoriile cu cea mai mare rîvnă şi cu sentimentele cele mai nepărtinitóre, cele mai curate : să fiă prietenul celor d'opotrivă cu dênsul, făcătorul de bine şi părintele soldaţilor lui. Să bage bine de sémă că toţi îl privesc şi că toţi îl judecă : fapta lui cea mai mică se înscrie în aducerea aminte a şefilor lui, a fraţilor lui de arme şi chiar într'a celui mai din urmă soldat. Numele, adevăratul farmec ostăşesc se pierde cu atât mai lesne cu cât se dobêndesce anevoe ; tribunalul opiniei judecă iute şi ale lui hotărâri sunt mai tot-d'auna nestrémutate.

Spiritul de care sunt însuflețiți ostașii, face adevărata putere a unui stat, érá nu al lor număr, și înțelegem aici prin spirit acea râvnă, acel înalt entusiasm care ne face ca viéta să o închinăm durerii, unei morți timpurii, la lipsuri de tot felul, la neodihnă și supărările subordinației, a ne uita cu totul pe noi pentru gloria și mântuirea patriei. Acest spirit, adevărat spirit ostășesc, se găsește la toate națiile biruitoare: el însuflețea și pe strămoșii noștri și déca să pare că s'ar fi pierdut la noi, îmi place a crede că când trebuința s'ar ivi, el s'ar ridica întocmai ca vîlvórea unui foc nestins.

Spiritul ostășesc se hrănesce prin emulație, prin sperarea de a ajunge la osebitele trepte ale carierii, prin răsplătirea faptelor strălucite, prin drépta împărțire a rangurilor și a favorurilor; în sfîrșit prin disciplină care este sufletul și principiul de viață al armielor.

În vremile cele vechi, disciplina avea un înțeles mai întins de cât acum. Disciplina nu coprindea numai regulile purtării și ale slujbii fiă-căruia, vinele și pedepsele, ci încă întocmirile de tot felul, aședeménturile și esercițiile ostășesci. Acéstă dicere n'are astă-dí de cât duoé înțelesuri osebite, și mai ântéiú disciplina învață pe fie-care a se supune voinței șefului

seu, care priveghéază și îngrijesce de trebuințele tuturilor. Ea schimbă într'ună mișcare socotită și adânc chibsuită acel instinct al recrutului d'a se strînge în rînduri ca să adaoge puterea sa la a fraților săi de arme; ceea ce soldatul veteran cunoșce prin ispită și prin practică.

Disciplina învață éráși a respecta obiceiurile, proprietăților și persónele în locul în care se află deschis resboiul. Acésta e un punct de căpetenie al dreptului némurilor; și armia ce știe a păzi cu sântenie disciplina într'acest din urmă înțeles, are dreptul la cea mai mare și de obște cînstire. Cu tóte acestea, din nenorocire, resboiul nu îngădue adesea o asemenea disciplină, și Napoleon, de ar fi pădit'o în tótă asprimea ei, n'ar fi ajuns póte la sfârșiturile ce'și propunea. Acela ce avea drept țintă stârpirea Europei întregi nu se putea negreșit supune unui sistem de resboiú obișnuit. Sistemul lui, pe care să se feréscă cine-va a îmbrățișa fără măsură, era potrivit țintei sale; n'a isbutit însă pentru că sunt hotare peste care nu trece fără a se primejdui geniul și puterile omenesci. Mijlócele prin care se póte păstra și întinde disciplina se găsesec tot-d'a-una în năravurile și caracterul fie-cării nații; e mult mai lesne a ajunge cine-va la acest sfîrșit prin educație și

bune pilduri de cât prin înfricoșări și pedepse, mijloce cu totul vrednice de barbari. Pentru națiile civilisate nu se poate mai bine chezași disciplina de cât prin religie; prin neclintita pădure a jurământului, prin onor, prin râvnă, prin temere de rușine; prin iubirea de întrecere și prin desvoltarea drepte înțelegeri: pentru dînsele cea mai mică pată e socotită ca o pedepsă foarte grea; la dînsele cea mai de aproape legătură socială de principiurile bune orîndu-eli isvorese din dreptate (1). Vrajmașii cei mai cumpliți ai disciplinei sunt: nărăvirii; lenea (2) și nepedepsirea, din care se nasc nesubordinația și spiritul resvrătirei.

Un corp ostășesc e întocmai ca uă familie ai căria fii sunt datorii unul altuia ajutor, rezăm și cele mai mari îngrijiri părintesci și bună pilduire celor mai mici. Un ostaș de vrea să fie onorat de cei-alți trebuie să aibă el însuși sentimentul demnității sale; intrigile, relele năravurii precum lenea, călcarea religiei, desfrăna-

(1) Părerea mea este, dicea mareșalul Vilar, că cel mai bun mijloc d'a cârmui pe ómenii este dreptatea. Ea nu trebuie să fie nicii uă-dată însoțită de o asprime nesocotită, și resplătirile să se facă tot-d'a-una cu atâta mulțumire, cu câtă părere de rău urmază a se face pedepsile.

(2) Romanii se temeau mai mult de lene de cât chiar de vrajmași.

rea, nebărbăția, asprimea fără măsură către cei mai mici, sunt atâtea prăpastii în care să se ferescă un ostaș de a cădea, căci din minutul acela nu i ar mai rămânea nici un mijloc de scăpare: și în orî-ce corp bine organizat un om cădut în asemenea patimi încetază îndată de a face parte dintr'ânsul, căci frații lui de arme ar fi cei d'ânteiu a se depărta de dînsul, și glasul lor ar fi ascultat de stăpânire a căria datorie cea mai sântă e aceea de a nu îngădui ca neonorul unuia să pricinuéscă desprețuirea corpului întreg. Un ostaș vicios n'ar pricinui de cât turburare în relațiile obișnuite, n'ar fi bun camarad și tot-uă-dată n'ar putea da statului nici o chezășuire pentru vremile cele critice.

GENERAL FLORESCU.

DESPRE ONOR

Copii mei, dise bătrânul, dacă încep prin a încredința că profesia armelor este cea mai frumoasă, cea mai nobilă din toate, veți crede póte, că numai din mândrie vorbesc ast-fel, că voi

să înobilesc cariera ce am străbătut. Un cuvânt însă prea simplu vă va dovedi adevărul de cca ce dic.

În toate ramurile, care este prețul dorit al muncii? banii!.... În ramură militară însă este onorul!..... Soldatul care a suferit miș de neajunsuri, care de miș de ori ș'a spus viața, se găsește destul de respătit când șefii îi au arătat mulțumirea lor saă când i se dă uă decorație ca s'o pue pe pept: negreșit, nu'mi părea de loc rău de sângele ce'mi curse, în minutul în care Impăratul 'mi légă pe pept acéstă cruce ce o purtase el însuși și a cărei vedere înveselesce acuma bătrănețea mea.

La toate popórele se onoră ramura militară, regii port sabia și fie-care din ei privesce ca titlul seă cel mai frumos de a fi cel d'ânteiă din soldații regatului seă.

Dacă onorul ar fi esilat de pe pământ, el s'ar găsi încă sub uniforma soldatului. Onorul este cea d'ânteiă, cea mai sacră din datoriele soldatului și se presupune atât de puțin că cineva din rîndurile óstei ar putea să nu'l aibă, în cât legea este nemilostivă pentru militarul vinovat de uă greșelă care desonorésă uniforma sa.

De câte ori am vădut recruți, veniți abia de câte-va zile în óste, puși sub focul unei baterii

dușmane, aprópe să fugă, déră electrisați de uă-dată alergând vitejește înaintea celor mai mari pericole pentru că un șef și tovarășiil vėdđend îndoéla lor le șoptise la ureche acest cuvânt sacru. Onorul.

Cu o ast-fel de pârghie, dice un scriitor militar, a nu te folosi de ómenii ce comandesi nu este nenorocire, este uă greșelă.

Norocul póte într'o di se trădese curagiul vostru. Victoria este câte uă-dată necredincióasă; nu trebuie să fie tot ast-fel și cu onorul. Dacă sórta armelor vė va face verí-uă-dată să fiți învinși trebuie să puteți dice dupe uă luptă nefericită ceea ce odinióra un rege robit sciea mumei sale: „Dómnă, totul e perdut, afară de onor.“

Ast-fel, cum vė dicém la început, un lucru mai cu sémă face din ramura militară profesia cea mai nobilă din câte există, și acésta este abnegarea complectă de óri ce interes personal la acei care uă îmbrăcișez. Eí nu cugetă nici uă-dată a munci în tinerețea lor ca să și asigure uă bătrânețe liniscită.

Plugarul când își cultivă câmpul dice în sine: „un seceriș bun mă va rásplăti de ostenele mele.“ Comerciantul crede că cu activitatea va îndoi, va împătri venitul seú. Soldatul nu

póte avea de aceste cugetări personale și interesate. Cugetul despre serviciurile ce a făcut patriei sale 'l va resplăti numai de jertfile de orî-ce natură la care a fost supus, a pericolelor ce a înfruntat. Apoi când străbătînd câmpul și orașele nóstre veți vedea pe plugari și artizanî ocupați în liniște cu munca lor, fie-care din voi póte dice cu mândrie. „Fără curagiul meú, fără disciplina ce observ, acești ómenî n'ar putea avea o existență fericită, n'ar putea să se ocupe cu folositóarele lor profesii“ și această cugetare, copii mei, este făcută să vă inspire o nobilă mândriă.

Tóte aceste vă probésă destul, amicii mei, care este demnitatea ramurei militare. Cât pentru importanța sa ea nu póte fi contestată nici în timp de pace nici în timp de resboie, căci dacă în timp de resboiú óstea 'și sacrifică viața pentru apărarea țerii, în timp de pace ea comandă pe de uă parte prin fința sa, respect puterilor străine, érá pe de alta prin disciplina sa, ea menține înăuntru liniscea, isvorul prosperității naționale. Luați unei țeri armata sa disciplinată, curagiósă, și îndată veți vedea pe de uă parte străinul năvălind în pămîntul ei și de cea-altă parte dușmaniî ordinei, anarhiștii, turburînd repaosul public prin tóte mijlócele

ei știu atât de bine a născoci. Soldatul d'ără este neapărat în timp de resboi, el este trebuincios în timp de pace, Trebuie ca uă țără să p'ote dice tot-d'a-una ca un poet mare: „Să presentăm pacea cu armele în mână “

Apoi dacă în cursul vieței de soldat n'aveți ocazia d'a slobozi nici un foc, mângâeți-vă de inacția v'astră în care sunteți siliți să stați, cugetând că starea fericită a patriei v'ostre uă impune. Vă veți amesteca atunci în liniștilele v'ostre garnisone cu poporațiile mulțumite de a poseda, și mândri d'a putea dice, vedând înțelepta v'astră purtare, că copii lor sunt demni de stégul care se umbresc.

Credeți-mă, nu sunt numai ostenele resboiului, bătaliele și împresurările care fac mare pe soldat, sunt mai cu sémă virtuțile ce arată: virtuți ce'l face să fie stimat de străini și de concetățenii săi.

A. DU CASSE. (Virtuțile militare).

Una din datoriile cele mai sacre ale soldatului este iubirea și respectul ce trebuie să aibă către toți șefii săi; armata formésă uă familie mare ai cărei toți membrii, orî care le-ar fi

gradul, aŭ trebuință uniŭ de alții și trăesc împreună reuniți într'un interes comun, serviciul patriei. Fie-care în armată, superior sau inferior îndeplinesce uă misiune deosebită care concură la bunul traiŭ și la salutul tutulor.

Acei cari aŭ sarcinile cele mai grele sunt superiori. Ei trebuie să vegheze necontenit la interesele inferiorilor lor; ei se ocupă de hrana lor, de îmbrăcăminte, de locuința lor, de instrucția lor.

Inferiori aŭ datorii mai simple, ei n'aŭ de cât a da ascultare șefilor lor.

Printre persoanele armatei cari contribue mai mult la bunul traiŭ al soldatului se află medicii și preoții.

Medicii în timp de pace ajută necontenit pe soldat în patimile sale, îl îngrijesce, îi redă sănătatea și tăria, chiar cu pericolul vieții sale, căci adesea bólele sunt molepsitoare. În timp de rebel ei merg sub glónțele vrăjmașului de ridică pe cei ce cad și nu se tem de mórte, când pot da ajutor ver-unui soldat.

Preoții asemenea, în timp de pace se ocupă de cultura morală a soldatului, îi aduce aminte credințele creștine, ce trebuie să aibă orî care om, și care 'l deosibesce de dobitoce; pe câmpul de bătae, preotul aduce celui-ce a cădutu

ultima mângăere ce o pôte avea un creștin. Adese ori preoții adjută pe medici în gréua lor sarcină pe câmpul de bătae, și adese ori glasul lor a dat inimă soldaților pentru a respinge pe vrăjmaș.

Medicii și preoții trebuie să dără respectați și iubiți în armată, cum au fost tot-d'auna în vremele cele mai înapoiate, când preoții eșiau însuși spre a conduce armatele pe câmpul de onóre și a le arêta calea nemuririi.

Étă uă poesie mică făcută în onórea preotului *Popa Fărcașu*, care, la Călugăreni s'a luptat alături cu Mihaiu Vitezul, și pe care am găsit'o din întêmplare.

Frunză verde colibie	Săracu Popa Ilie
Cântă păsărica 'n vie	Ese din liturghie
Eu gândem că'mi cântă mie	Și pêne e sórele 'n chindie
Ea cânta Popi Ilie	Taie la Turci câte uă mie.

POESII

TÉRA IN PICIÓRE

Ce vuet lung de care, ce tropot surd de vite
Ce freanët de suspinuri, de glasuri nădușite
S'aud în sînul nopței prin négra 'ntunecime
Și către munți se 'ndréptă l'a codrilor desime ?
Din când în când sub nuorî trecënd ca uă săgétă
Clipesce uă lumină și ca prin vis arată
Bêtrâni cu fruntea gólă plecată spre pămênt,
Femei cu prunci în brațe și pletele în vânt,
Copile spăimântate mênând turme de oi
Și flecoași în fugă mênând cărduri de boi.
Pe jos, pe cai, în grabă toți părăsindu-și satul,
Fugind cu vaet, lacrimi, căci i-au ajuns păcatul,
Să duc pribegi și paliđi să cate adăposturi
In fund de codri 'n pesceri, în sân de monastiri.
Déră unde sunt bărbații, voinici, juni, tari,
Să-și apere părinții, nevestele și prunci ?
Când suflă grea furtună pe ramurile luncii
Ș'o sgudue ș'o darmă, ah ! unde sunt stejarii ?
Stejarii sunt la locul lor, față cu furtuna !

.

Acum de dece zile și dece nopți tot-una
 Din munți și pân la Nistru, pe culme și pe deluri
 Sunt buciume de larmă dând tainice semnaluri,
 Și călărași din fugă prin sate, prin orașe
 Crăinesc : Săriți cu toții pe Liftele trufase !
 „Vitezul Stefan Vodă vă chiamă 'n vitejie.
 „Cine'î mișel să fugă , cine'î Român să vie !“
 Toți au răspuns : „trăescă Moldova!“ și s'au dus.

Pe loc tot omul verde ce pörtă capul sus
 Și-au sărutat odorii, și-au ascuțit toporul,
 Și-au prins din câmp fugarul ce'î sprinten ca uă ciută,
 Apoi făcându'si cruce, dicând un Dómne-ajută,
 Ca șoimul de la cuibu'î voios și-au luat sborul.

Ast-fel din țera întrégă plec cete înmiite
 Cu arce, barde, cóse și gióge țintuite,
 Purtând căciuli de oae, mintene în florí cusute
 Și barbe neatinse, al bărbăției semn.
 Eî merg d'a-dreptul prin codri, pe lungi cărări perdute
 Călări pe șele góle cu scările de lemn,
 Și trec în sbor prin arburí ca demoni de urgie,
 Și umbra schinteză de ai ochilor mânie.

Tot ast-fel și boerii, stăpânii de moși,
 Incunjurați de glótă , las casele și plec
 Privind cu mulțumire sburdalnicii lor fi
 Cum știu să'și pörte caii, și'n salturi se întrec.
 Soții, surori și mame suspin în urma lor
 Déră eî alerg ferice la câmpul de onor.

Coman de la Comana, un uriaș de munte
 Ce intră prin bărlóge și prinde urși vii,
 Aduce după densus mulți vânători de frunte
 Născuți pe plaiuri nalte, trăiți în vijelii.
 Balaur de la Golu, Ciolpan din Pipirig,
 Rîd și de frigul morței cum rîd de al ernii frig;
 Și mulți cobor din munte ca lava din vulcan,
 De soiul lui Balaur, de soiul lui Ciolpan.

Velcea, bastard lui Șerpe, ca șerpele pe apă
 Alunecă prin dușmani și mult cumplit îi mușcă.
 În luptă când i-e sete, cu sânge se adapă
 Și drept potir el are uă țevă de pușcă.
 El vine din Hirtópe cu Purice-Movilă
 Și cu Roman-Pribégul ce nu mai știu de milă.

Skeeanul și Mircescul, vecini de pe Siret
 Ce s'aũ bătut cu Hroiót, s'aũ prins cu jurământ
 Nicı chiar sub brațul morței să nu dea îndărăt
 Pân n'or intra cu Leahul pe al Leahului pământ,
 Și Zimbrul de la Skee și Zimbrul din Mircești
 Se due să ia 'n córne pe vulturii Leșești.

Bătrînul Matei Cârjă are 'mprejurul lui
 Cinci-sute de năprasnici ce vin despre Vasluiu,
 Toți Racoveni!... ér Cârjă, om înțelept și harnic
 E 'n flóre când se simte călare pe Șargan.
 Glumet, 'i place a dice lui Negrea, vítéz darnic,
 „Am să mă fac, nepóte, din Cârjă buzdugan!“
 Negrea zimbînd respunde: „Ai cârja bătrîneții
 „La sfaturı, ér în luptă ai brațul tineretii.“

Și ajungând cu toții la Racova de vale,
O cruce luminosă li se arată în cale.

Ast-fel cu mic, cu mare, apărătorii țării
Eșiți ca frunza 'n codri la vântul primăverii,
Din vâi adânci se urcă, din piscuri se cobor,
Trec râpile în salturi, trec râurile în not
Ș'alerg fără odihnă, voinicii, cat ce pot
La glasul țării scumpe ce-i chiamă în ajutor.
Merg uni cu grăbire spre codrii Bucovinei
Unde s'adun în cete la strâmtele poteci
Pândind ca vânătorii mișcările jivinei
Și tot rugând : „Fă Dómnne să trecă pe aci !“
Merg alții la Suceava să facă pe Albert
A pierde óste multă și mult timp în deșert.
Ear alții la Cotnariul iubit și Podgoriú
Unde-i ascept cu óstea, Bogdan, domnul fiú,
Těutu cu mintea cóptă, Costea cu ochiú sumeș,
Și Trotușan și Boldur cu suflet îndrășneș,
Și unde Stefan Vodă înfipt-aú stégul său
Strigând la cer : „Ajută-mi, o ! Sfinte Dumneđeú !“

(Dumbrava Roșie) V. ALEXANDRI.

MARSUL CAVALERIEI

Român verde ca stejarul
Râd de dușmanî și de mórte !
Să'mi trăiască armăsarul
Și prin foc să mă tot pórte.

Săi, voinice și necheză
 Ager mândru ca un zmeu,
 Căci ai inimă viteză
 Și credință în Dumnezeu!

Cât mî-a sta mâna voinică
 Pe-a mea armă ostășească,
 N'aibă grijă de nimica
 Țera mea cea Românească!
 Săi voinice și necheză
 Ager, mândru... etc.

Cu al meu suflet plin de fală,
 Cu al meu șoim albit de spume
 În vrăjmași vom da năvală
 De s'ar duce vestea în lume!
 Săi voinice și necheză
 Ager, mândru ca un zmeu,
 Căci am inimă viteză
 Și credință în Dumnezeu!

MARSUL INFANTERIEI

Drum bun! toba bate
 Drum bun, bravi Români,
 Cu sacul pe spate
 Cu armele în mâini

Fie la paradă
Fie la resboiū,
Toți în șir grămadă
Vesel mergem noi.

Drum bun! toba bate,
Drum bun, bravă Români,
Cu sacul pe spate
Cu armele în mâini
Stégul să lucescă,
Pentru el trăim,
Țéra să trăescă
Pentru ea murim!

Drum bun! toba bate,
Drum bun, bravă Români,
Cu sacul pe spate
Cu armele în mâini,
Pentru Românie
Orî-care oștén
E gata să fie
Brațul lui Traian!

Drum bun! toba bate,
Drum bun, bravă Români,
Cu sacul pe spate
Cu armele în mâini,

Stefane cel mare,
Mihaï cel vitéz!
La a vóstră chemare
Sufletul 'mă e tréz!

Drum bun! toba bate,
Drum bun, bravă Români,
Cu sacul pe spate
Cu armele în mâini,
Ast-fel e pe lume
Românașul meș,
Falnic de al sěu nume,
Puișor de zmeș.

II. RUGĂCIUNI

A

Tatăl nostru carele esci în ceruri, sântescăse numele tău; vie împărăția ta, fie voea ta, precum în cer și pre pământ; pânea noastră cea de toate dăilele dăne-o noă astă-ți și ne ertă noă greșelile noastre precum și noi ertăm greșiților noștri — și nu ne duce pre noi în ispită ci ne izbăvesce de cel rău. Amin.

B

1. Cređ într'unul Dumneđeū, tatăl a tot ții-torul făcătorul cerului și al pământului, vėđutelor tutulor și nevėđutelor.

2. Și într'unul Domnu Isus Hristos, Fiul lui Dumneđeū, unul născut, carele din Tatăl s'a născut mai 'nainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumneđeū adevărat din Dumneđeū

adevărat, născut érá nu făcut, cel de uă fință cu Tatăl prin carele tóte s'aú făcut.

3. Carele pentru noi ómenií și pentru a nó-stră mēntuire s'aú pogorît din cerurî, și s'a întrupat de la Duhul Sânt și din Maria fecióră, s'a făcut om.

4. Și s'a răstignit pentru noi în dîlele lui Pilat din Pont, și a pătimit și s'a îngropat.

5. Și a înviat a treia dî după scripturî.

6. Și s'a suit la cerurî și șede d'a drépta Tatălui.

7. Și érá-și va să vie cu mărire să judece vii și morțiî, a căruia împărăție nu va avea sfârșit.

8. Și întru Duhul Sânt, Domnul de viață făcător carele din Tatăl purcede, cela ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, carele a grăit prin prorociî.

9. Și într'una Sântă sobornicéscă și apostolicéscă Biserică.

10. Mărturisesc un Botez, întru ertarea păcatelor.

11. Aștept învierea morțiilor

12. Și vieța vécului ce va să fie. Amin.

JURAMENTUL MILITAR

In numele lui Dumnezeu a tot puternicul, eu
. jur credință Domnitorului Carol I,
supunere legilor și îndatoririlor militare, în
tote ocașiunile în timp de pace ca și în război,
așa să-mi ajute Dumnezeu.

III. CATECHISMUL

INTRODUCERE

I. Ce este omul?

R. Este cea mai perfectă făptură din câte a făcut Dumnezeu pe pământ; pentru că este înzestrat cu minte, înțelegere, judecată și voie liberă de a lucra.

I. În ce stă fericirea cea adevărată a omului?

R. În odihnă și liniștea cugetului, când omul, luând sēma tuturilor lucrărilor sale, află că n'a făcut nici un rău și că a făcut tot bine, și când pe temeiul acesta, așteptă de la Dumnezeu respălătirea cea cuviincioasă în lumea acēstă și în cea-l-altă.

I. Ce trebuie să facă omul ca să merite fericirea pentru care este făcut?

R. Să se silēscă din tōte puterile sale a împlini trei feluri de datorii, adică: datoriile către Dumnezeu, datoriile către sine și datoriile către cei-l-alți ómeni.

PARTEA I

DATORIILE CĂTRE DUMNEZEU

- I. Ce datorii are omul către Dumnezeu?
- R. Cele d'ânteiu datorii ale omului sunt cele către Dumnezeu, pentru că el, ca a tot puternic, a făcut toate lucrurile care le vedem și care nu le vedem; el prin prevedința sa cea sântă îngrijesce de dânsese, și el ca un tată prea bun ne dă toate lucrurile cele bune și de folos.
- I. Unde află omul datoriile către D-șeu?
- R. În sânta religie creștină ce s'a dat ómenilor spre mântuirea lor.
- I. Ce lucruri mai principale învață și poruncesce religia?
- R. Lucrurile cele mai principale, ce învață și poruncesce religia și fără care nu este mântuire, sunt acestea: 1. Credința; 2. Caritatea; 3. Sperarea; 4. Biserica; 5. Cele șapte mistere.

CREDINȚA

- I. Ce este credința?
- R. Este un dar de la Dumnezeu prin care omul creștin crede toate câte învață religia cre-

ștină, și care sunt necesarii pentru mântuirea sufletului.

I. In ce se încheie credința?

R. In simbolul credinței care este rugăciunea B.

I. Cum se împarte simbolul credinței?

R. În două-spre-dece articole care cuprind tot ce se cuvine să scie și să credă un creștin.

CARITATEA

I. Ce este caritatea creștină?

R. Este un dar de la Dumnezeu care lucrază în inimele creștinilor spre a iubi pe Dumnezeu mai pre sus de toate lucrurile ce sunt în lume, érá pe aprópele seú saú pe oricare om pentru Dumnezeu.

I. In ce se coprinde caritatea creștină?

R. În cele deuce porunci ale lui Dumnezeu care sunt cele urmátóre :

1. Eú sunt Domnul Dumnezeul teú : să nu aibí alți Dumnezeí afară din mine.

2. Să nu'ți faci ție chip cioplit nici tótă asemánarea, a câte sunt în cer sus, a câte sunt pre pámênt jos, în apă și sub pámênt, să nu te închiní lor, nici să slujescí lor.

3. Să nu eí numele Domnului Dumnezeului teú în deșert.

4. Adu'ți aminte de ziua Sâmbetei ca să o sfințesci pre ea, în șese zile lucrădă toate lucrurile tale, érá în ziua a șéptea te odihnesce, căci este ziua Domnului Dumneșeu-lui teú.

5. Cinstesce pre tatál teú și pre muma ta ca să'ți fie ție bine și să trăesci ani mulți pre pământ.

6. Să nu uciđi.

7. Să nu prea-curvesci.

8. Să nu furí.

9. Să nu mărturisesci asupra vecinului teú mărturie minciunósă.

10. Să nu poftesci muerea aprópelui teú nici casa lui, nici sluga lui, nici toate câte sunt ale aprópelui teú.

I. Cum se împart aceste deuce porunci?

R. Cele d'ântéiú patru porunci coprind iubirea către Dumneșeu; érá cele-l-alte șese, iubirea către aprópele.

I. Care este suma iubirei către Dumneșeu?

R. Să iubesci pre Domnul Dumneșeu teú din totă inima ta, din tot sufletul teú și din tot cugetul teú și din totă virtutea ta; acésta este cea d'ântéiú și mai mare poruncă în lege.

I. Care este suma către aprópele?

R. Este acésta: să iubesci pe aprópele teú care

este orî-ce om, ca însu'ți pe tine; orî ce ție nu'ți place, altuia nu face; saũ orî ce vrei să vë facă voă ómenii, aceea faceți și voi lor, căci acésta este ceea ce învață legea și proorocii.

I. Urmând cine-va în potriua carității creștiniî ce face?

R. Pécătuesce.

I. Ce este pécatul?

R. Este uă călcare a legei, a voinței și a poruncilor lui Dumneđeũ, făcută cu voe.

I. Destul este ca un creștin să se ferescă numai de pécate?

R. Ba nu, ci orî-ce creștin este dator să facă și fapte bune; căci numai atunci implinesce pe deplin voia lui Dumneđeũ.

SPERAREA

I. Ce este sperarea creștină?

R. Este un dar de la Dumneđeũ prin care creștiniî așteptă de la Dumneđeũ ceea ce le-a făgăduit.

I. Ce a făgăduit Dumneđeũ ómenilor?

R. Fericirea în lumea acésta și în cea-l-altă.

I. Ce este rugăciunea?

R. Este înălțarea minței la Dumneđeũ.

- I. Cum trebuie să se facă rugăciunea?
- R. Cu inimă umilită, cu cuget curat și cu mintea depărtată de lucrurile lumesci. Ast-fel de rugăciune străbate cerul și face pe Dumnezeu milostiv.
- I. Unde și când se cuvine creștinii să se roge lui Dumnezeu?
- R. În tot timpul și în tot locul, căci Dumnezeu e pretutindinea și ei tot-d'auna au nevoie de ajutorul și milostivirea lui.
- I. În ce se coprinde speranța creștină?
- R. În rugăciunea Domnului care este dată la litera A.

BISERICA

- I. Ce este Biserica?
- R. Prin vorba Biserică aici nu înțelegem zidirea aceea materială în care se aduce rugăciuni lui Dumnezeu, ci înțelegem unirea tuturilor credincioșilor într'ună credință și sfințenie.
- I. Care sunt orânduelile sau poruncile Bisericii?
- R. Sunt cele următoare: 1. Să ții sărbătorile cele alese și legate de peste tot anul; 2. Să ascuți sânta Liturghie în tótă Duminica și sărbătórea cu evlavie; 3. Să ții cele patru posturi ale anului, precum și Mercurea și Vinerea de peste tot anul și ajunurile; 4. Să-ți

mărturisești păcatele tale la duhovnică în toate posturile, și să te împărtășești său cel puțin să faci acesta la paști negreșit; 5. Să cinstesci toate lucrurile sante, precum: bisericile, crucile, iconele, cărțile bisericesti și altele; 6. Să ții de adevărate și sante toate orânduiele Bisericeii, adică: ale Apostolilor și ale sântilor Părinți; 7. Să cinstesci persoanele bisericesti; 8. Să nu faci nuntă în zilele cele oprite și legate în care nu lasă Biserica.

DESPRE MISTERELE CREȘTINE

I. Ce este misterul?

R. Este un semn vădut al darului celui nevădut ce s'a dat de Christos creștinilor spre a lor sântire.

I. Câte sunt misterele și cum se numesc?

R. Sunt șapte: 1. Botezul; 2. Mirul; 3. Împărtășirea; 4. Mărturisirea; 5. Preoția; 6. Maslul; 7. Nunta.

I. Ce este botezul?

R. Este cel d'ânteiu mister al religiei creștine în care omul, prin cofundarea în apă de trei ori și rugăciunea preotului se spală de păcatul strămoșesc și de toate păcatele făcute

dupe botez; prin mărturisirea credinței ce o face intră în numărul credincioșilor și se face vrednic a primi și cele-l-alte sante mistere.

I. Ce este mirul?

R. Este al doilea mister în care prin ungerea cu sfântul Mir, se pecetluesce legătura ce a făcut celui botezat că va păzi toate învățăturile religiei creștine și se împuternicesce de la Sântul-Spirit a mărturisi acele sante învățături.

I. Ce este împărtășirea?

R. Este un mister în care preotul, dupe darul ce are și rugăciunea ce face, preface pânea în însuși trupul lui Christos și vinul în însuși sângele lui, și dupe aceea creștinii împărtășindu-se cu dînsele dobândesc milă și dar nou de la Dumnezeu.

I. Ce este mărturisirea?

R. Este un mister în care creștinul păcătos mărturisindu-și păcatele sale la duhovnic cu căire și cu sdrobire de inimă, și făgăduindu-se că se va părăsi și nu va mai păcătui, dobândește ertare de la Dumnezeu.

I. Ce este preoția?

R. Este un mister în care cel ce se preoțește prin punerea mâinilor Arhiereului și rugăciunea lui, dobândește dar de a servi miste-

rele Bisericeii creștine și primesce însărcinarea d'a predica înaintea poporului învățăturile religiei.

I. Ce este Maslul?

R. Este un mister prin care bolnavul, prin ungerea cu untul-de-lemn și rugăciunea preotului dobândește ertarea păcatelor și se ușurează de bóla sa.

I. Ce este nunta?

R. Este un mister în care bărbatul și muerea învoindu-se ca să petrecă împreună nedespărțiți în viață, să légă că vor fi credincioși unul altuia și se vor ajuta la tóte păsurile și nevoile lor, și că vor crește pe copiii lor în frica Domnului; și atunci preotul le cere de la Dumneđeú dar și milă ca să pótă împlini tóte acestea pêne la sfârșitul vieței lor.

REGULI PRINCIPALE DE PURTAREA UNUI SOLDAT CĂTRE GUVERN

Păzesce în tóte întêmplările credință către guvern, fiind-că 'i ai jurat credință înaintea lui Dumneđeú, și de te vei face necredincios guvernului, te vei arêta prin acêsta necredincios lui Dumneđeú, și nu numai legea te va osândi la pedépsă pentru orî-ce abatere, déră încă și jurămêntul Dumneđeesc va cădea pe sufletul téeu.

Fi mulțumit pe starea în care te va pune guvernul. Acéastă poruncă este dată de Dumne-deu mai cu osebite ostașilor prin Ión Botezătorul: „Pre nimeni nu asupriți, nici să grăiți de rău, ci vă ajungă léfa vóstră.“ (Luc. 3, 14).

CÂTRE ȘEFI

Supune-te mai marilor tei, fiind-că de către guvern ți s'aú rënduit ei. Porunca Domnului dice: „Plecați-vé la tótă puterea omenéscă pentru Domnul; orí Imperatului ca celui ce mai multă are, orí Domnilor ca celor trimiși de dênși spre pedépsa făcătorilor de rău și spre lauda făcătorilor de bine. (1 Petr. 2, 13, 14).

Trăește în frățéscă unire cu toți, mai cu osebite cu camaradii cei buní și fi gata a 'i ajuta la orí-ce muncă și trebuința „Frate de frate ajutat, e ca uă cetate tare.“ (Pild. 18. 19).

Iar de te vor îndemna la faptă uríciósă, împotriva legilor și jurámântului, adu'ți aminte de cuvântul Apostolului: „Trebue a asculta mai mult pe Dumne-deu de cât pe ómeni (Cap. 5. 20.) și numai cu statornicie te vei lepáda d'a face răul ci încá să te sileseci cu înțelepciune a'l popri făcându'l cunoscut mai marilor tei.

CĂTRE SERVICIU

In garde fi descept. Ostaşul leneşu orî necredincios în trebile serviciului este vinovat către jurămēt şi lege, şi trage asupra-î osânda pentru orî-ce întemplantare provenită din nesilinţă, lenevire saū necredinţă în garde.

In resboiū fi vitéz şi îndrăsneţ, sperând în Dumnedeş a tot puternicul Apărător şi Ajutor. Repetéză ce s'a đis lui David: „Spre Dumnedeş am sperat nu mă voiū teme ce-mi va face mie omul! (Psal. 55, 12).

„Etă ochii Domnului spre cei ce se tem de dânsul, spre cei ce speră întru mila lui, ca să isbăvescă din mórte sufletele lor.“ (Psal. 32, 18, 19).

„Nu'ţi perde îndrâsnela sufletului în primejdie. De esci credincios datoriei tale, Dumnedeş orî te va mântui de mórte, orî te va mântui prin mórte, care va aduce Ńie cununa nemurirei. Orî nu vor veni către tine rele, şi bătaea nu se va apropia între locaşul teū, că îngerilor sei va porunci a te păzi pe tine.“ (Psal. 99, 10, 11).

„Saū sufletul teū va fi în mâna lui Dumnedeş, în numărul acelora, cari înaintea feŃii ómenilor de vor şi lua munci, nădejdea lor este plină de nemurire“ (Int. 3, 1, 4.) AduŃi aminte de cuvîntul Mîntuitorului: „Nu vė temeŃi de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu'l vor ucide.“ (Mat. 10, 29).

„Fi iubitor de muncă și p^ortă cu mulțumire greutățile slujbei. Dumne^ze^u a dat ac^eastă poruncă celui d'ânt^ei^u om, lui Adam, și prin el tutulor ómenilor: „In sudórea feții tale veⁱ mânca pâinea ta.“

CĂTRE SINEȘI

Nu'ți feri atâta trupul de răni și de ostenéla biruințelor, pe cât sufletul te^u de atingerea p^ecatului și trupul de întinare și slăbire prin fapte p^ecătóse. Feresce-te d'a uita pre Dumne^ze^u căci ac^esta întunecă și slăbește sufletul; feresce-te de beție și de trupésca necump^etare, care degradă și d^erapână trupul și sufletul.

Silesce-te a-ți birui urⁱciósele-ți aplecări ca pe nisce vrăjmaji din afară. Către ac^esta desăvârșită biruință te învață Imp^eratul ceresc când dice: „Cel ce va birui tóte, tóte va stăpâni: și e^u voiⁱ fi lui Dumne^ze^u și el va fi mie fi^u, iar fricoșilor, și necredincioșilor, și p^ecătóșilor, și spurcaților, și ucigătorilor de ómenⁱ, și curvarilor, și fermecătorilor, și închinătorilor de idoli, și tutulor mincinoșilor, partea lor în cuptorul cel ce arde cu focul și cu pétra puciósă, care este mórtea cea de a doua.“ (Apost. 21, 7, 8).

IV. ARITMETICA

PARTEA I.

NOȚIUNI GENERALE

Când cine-va vrea să-și dea sémă de mulțimea unor obiecte de acela-și fel, pe cari le-ar vedea înaintea sa, el trebuie să le ia pe rând să le așeze unul lângă altul și să însemnese într'unirea lor printr'un cuvânt.

Acéstă lucrare se numesce a *numera* și cuvântul prin care se arată câte obiecte de acela-și fel se află împreună, să numesce *număr*.

Un obiect singur de felul lui, formésă uă *unime*; mai multe unimi la un loc formésă dar un *număr*.

Ast-fel daca ne închipuim uă grămadă de cartușe la un loc spre a le *numera*, o să luăm unul din ele, și acésta va representa *unimea*. Apoi daca alături cu cel d'ântêiū vom pune un alt cartuș, o să formăm un nou număr, pe care

numim *două*; urmând ast-fel, adăogând mereu câte uă unime la numărul precedent, formăm numerile următoare: *trei, patru, cinci, șese, șapte, opt, nouă*. Dacă mai adăogăm uă unime numărului *nouă*, formăm un alt număr, pe care 'l numim *dece*. Numărul *dece*, sau unirea a *dece* unimi, formésă uă *decime* sau uă *unime de a două tréptă*.

De aci încolo nu se mai dă numiri deosebite, de cât la unele numere cari formésă deosebite trepte.

Așa de se adaogă uă unime numărului *dece*, se numesce *un și dece*, sau *un-spre-dece*, apoi avem *doouă și dece*, sau *doouă-spre-dece*, *trei-spre-dece* și așa mai încolo, pêne să formésă *doouă-decimă*, care se dice *doouă-deci*, și așa mai încolo.

Se numără cu *decimele* ca și cu unimele, ast-fel avem: *doouă-deci, trei-deci, patru-deci* și celel-alte, pêne la *dece decimi*, căreia se dă un nume deosebit *sută* sau uă *sutime*. Sutimea formésă uă unime de a *treia tréptă*.

Să numără cu *sutimele* ca cu unimele și *decimele*, ast-fel avem: *doouă-sute, trei-sute*, pêne la *dece-sute* care se numesce *mie*, și care formésă uă unime de a *patra tréptă*.

Se numără cu *miile* ca cu unimele, *decimele* și *sutimele* și se formésă unimele de a 5-a și a 6-a tréptă: *decimă de mi* și *sutimă de mi*.

Dece sutimi de mĩ formésă un *milion*, saũ uă unitate de a *șéptea tréptă*. — Ast-fel urmăm și putem forma tabloul următor de tóte treptele de unimĩ:

TABLOÛ DE UNIMELE DIFERITELOR TREPTE

Clasa I	{	Unimea simplă	unime de a 1-a tréptă
		Decimea saũ dece unimĩ-simple	„ de a 2-a „
		Sutimea saũ dece deçimĩ	„ de a 3-a „
Clasa II	{	Mia saũ dece sutimĩ	„ de a 4-a „
		Dece mĩ	„ de a 5-a „
		Uă sută de mĩ saũ dece deçimĩ de mĩ	„ de a 6-a „
Clasa III	{	Milion saũ dece sute de mĩ	„ de a 7-a „
		Dece milióne	„ de a 8-a „
		Uă sută de milióne saũ dece deçimĩ de milióne	„ de a 9-a „
Clasa IV	{	Bilion	„ de a 10-a „
		și așa mai încolo	

Bilionul se numesce și *miliard*.

Aceste numirĩ sunt de ajuns pentru a rosti orĩ-ce număr. Observăm că unimile din fie-care tréptă sunt compuse din dece unimĩ din tréptă precedentă. Aceste diferite unimĩ sunt dar din dece în dece mai marĩ.

Numerele coprinse între dece și uă sută, se exprimă, arétând mai ântéiũ numărul deçimilor și apoi acela al unimelor care 'l compun: Ast-fel deçim: *duoă-deçĩ-și-unu*, *duoă-deçĩ-și-duoă* și așa mai încolo.

Numerile coprinse între uă sută și uă mie se exprimă asemenea, arătând ântêiū numărul sutimelor, apoi al decimelor și în urmă al unimelor, cari 'l compun: Ast-fel dicem: s. e. *duoă-sute trei-deci-și-patru*, pentru a exprima un număr compus din duoă sutimi, trei decimi și patru unimi.

Acéstă regulă este generală. Pentru a rosti un număr ôre-care, să exprimă mai ântêiū numărul unimelor din tréptă cea mai înaltă, care intră în numărul propus și apoi pe rând numărul unimelor celor-l-alte trepte, aceea a unimelor simple se exprimă cea din urmă.

Spre esemplu: Un număr compus din patru milioane, cincî sute de miș șépte miș și opt unimi, se va rosti dicând: *patru milioane, cincî sute șépte miș opt*.

Pentru a scri numerile, se întrebuintésă semne cari arēt cele nouă d'ântêiū numere și un al decilea semn care arată lipsa de orî-ce unime și care se numesce zero; ast-fel avem:

zero; unul, duoă, trei, patru, cincî, șése, șépte, opt, nuoă.

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Aceste semne se numesc țifre.

Pentru a scria un număr mai mare de cât nuoă, 'l privim ca împărțit în unimi de diferite

trepte și scriem mai întâi cifra care arată numărul unimelor din treapta cea mai 'naltă și la dreapta sa scriem cifra care arată numărul unimelor trepteii care o urmărește. — Ast-fel, pentru a reprezenta numărul de cece, o să scriem întâi cifra 1, care arată, că numărul are uă decime și d'a dreapta sa scriem cifra 0, căci numărul nu coprinde nici uă unime, ast-fel numărul de cece se scrie 10.

Urmând aceea-și regulă o să scriem numerile *duoă-deci* 20, *trei-deci* 30 și așa mai încolo.

Uă sută se va scrie asemenea 100, arătând că acest număr coprinde uă sutime, dar nu coprinde nici decimii nici unimii.

Unimile diferitelor trepte se vor scrie dar dupe aceea-și regulă și putem forma tabloul următor de toate treptele de numere :

Unime	1
Decime	10
Sutime	100
Mie	1,000
Decimii de mii	10,000
Sutimii de mii	100,000
Milion	1,000,000

și așa mai încolo.

Când vom avea a scria numere coprinse între unimele diferitelor trepte, vom întrebuința ace-

iași regulă, ast-fel pentru a scria numărul patru sute cincî-deci și două o să scrim 452, în care sutimele sunt reprezentate prin 4, decimele prin 5 și unimele prin 2.

Vedem dar că o țifră scrisă d'a drépta alteia, represintă unimî de dece orî mai micî de cât țifra care la stînga căreia este scris.

Acéstă regulă este generală și ne permite a scria orî-ce număr numai cu cele dece semne arătate mai sus.

Așa dar :

I. Pentru a scria un număr rostit, scriem pe rînd de la stînga spre drépta țifrele care arată numărul unităților diferitelor trepte carî compun numărul.

ESEMPLU. — Numărul patru milióne, șépte sute dece miî , trei sute opt-spre-dece, se scrie 4,710,318.

II. Pentru a rosti un număr care n'are de cât trei țifre, se rostesce pe rînd fie-care țifră, începênd de la stînga și arêtând felul unimelor ce esprimă.

ESEMPLU. — Numărul 457 se citește : patru sute cincî-deci și șépte.

III. Pentru a rosti un număr care are mai mult de 3 țifre, se împarte, începând de la drépta spre stînga în despărțituri de câte 3 țifre. Se

rostesce apoi fie-care despărțire, ca când ar fi singură, arătând însă din ce treptă face parte unimele sale.

ESEMPLU. — Numărul 3,456,789 se va citi:

3.456,789

unime
decime
sutime
unimă de mi
decimă de mi
sute de mil
milion

trei milioane, patru sute cincă-decă și șese mi, șapte sute opt-decă și noă.

CALCULUL MINTAL

Asupra numerilor se fac patru operații: Adunarea, Scăderea, Înmulțirea și Împărțirea.

Adunarea

Adunarea este operația prin care unim împreună mai multe numere de acela-și fel spre a face cu dênșii numai un număr, ce se chiamă *Suma*.

Adunarea numerilor, cari sunt mai mici de cât 10, între dênsele este făcută în tabla următoare, care trebuie învățată pe din afară.

TABLA ADUNĂREI

2 adunat cu 2 face 4	4 adunat cu 4 face 8	7 adunat cu 7 face 14
3 " " 2 " 5	5 " " 4 " 9	8 " " 7 " 15
4 " " 2 " 6	6 " " 4 " 10	9 " " 7 " 16
5 " " 2 " 7	7 " " 4 " 11	
6 " " 2 " 8	8 " " 4 " 12	
7 " " 2 " 9	9 " " 4 " 13	
8 " " 2 " 10		8 adunat cu 8 face 16
9 " " 2 " 11	5 adunat cu 5 face 10	9 " " 8 " 17
	6 " " 5 " 11	
	7 " " 5 " 12	
	8 " " 5 " 13	
	9 " " 5 " 14	9 adunat cu 9 face 18
3 adunat cu 3 face 6	6 adunat cu 6 face 12	
4 " " 3 " 7	7 " " 6 " 13	
5 " " 3 " 8	8 " " 6 " 14	
6 " " 3 " 9	9 " " 6 " 15	
7 " " 3 " 10		
8 " " 3 " 11		
9 " " 3 " 12		

Esemplu. — Pentru a forma sumele mai mari ca dece, să ia dintr'unul din numerile date atâtea unimi, câte trebuie spre a forma uă decime și se adaogă cele rămase pe lângă decimea formată. — Ast-fel spre a aduna pe 9 cu 2, luăm uă unime de la 2, o punem lângă cele 9 și formăm uă decime, care cu unimea rămasă din cele 2, fac 11.

Îndată ce cine-va scrie pe din afară sumele numerilor coprinse în tabla precedentă, 'i este lesne a aduna din minte, or'ce număr îi s'ar da.

Într'adevăr, dacă 'i se dă a aduna, spre esemp. numerile 24 și 39; el observă că cele 20 (duoă

decimii) din întâiul număr adunat cu cele 30 (trei decimii) din numărul al doilea, fac 50 (cinci decimii), érá sumele 4 adunate cu 9, fac după tablă, 13 care să adaogă pe lângă cele 50 și fac împreună 63. — Suma numerilor date este déră 63.

Instructorul va esersa pe elevi a găsi prin minte orice sumă de două numere.

Scăderea

Scăderea este operația prin care se scóte un număr dintr'altul de acela-și fel spre a cunósce cu cât cel mai mare întrece pe cel mai mic.

Când facem scăderea, dobândim deosebirea între cele două numere date, acésta se numesce *rămășiță* sau *diferință*.

Spre a face uă scădere lesne, este bine a cunósce pe din afară tabla următoare în care se află rămășițele cari se dobêndesc când se scad numerele mai mici ca 10, din sumele tablei adunării.

TABLA SCĂDEREI

4 mai puțin 2 rămân 2	8 mai puțin 4 rămân 4	14 mai puțin 7 rămân 7
5 " " 2 " 3	9 " " 4 " 5	15 " " 7 " 8
6 " " 2 " 4	10 " " 4 " 6	16 " " 7 " 9
7 " " 2 " 5	11 " " 4 " 7	
8 " " 2 " 6	12 " " 4 " 8	
9 " " 2 " 7	13 " " 4 " 9	
10 " " 2 " 8		16 mai puțin 8 rămân 8
11 " " 2 " 9	10 mai puțin 5 rămân 5	17 " " 8 " 9
	11 " " 5 " 6	
	12 " " 5 " 7	
6 mai puțin 3 rămân 3	13 " " 5 " 8	
7 " " 3 " 4	14 " " 5 " 9	18 mai puțin 9 rămân 9
8 " " 3 " 5		
9 " " 3 " 6	12 mai puțin 6 rămân 6	
10 " " 3 " 7	13 " " 6 " 7	
11 " " 3 " 8	14 " " 6 " 8	
12 " " 3 " 9	15 " " 6 " 9	

Daca cine-va scie această tablă pe din afară, el poate face din minte ori ce scădere.

Intr'adevăr, fie a se scóte din numărul 74 numărul 32, din 74 (7 decimii) scóțându-se 30 (3 decimii) rămâne 40 (4 decimii); apoi din patru unimii se scóte 2 rămâne 2, cari pe lângă cele 40 (4 decimii) rămase, dau 42. Acest număr este rămășița căutată.

Fie încă a se scádea din numărul 42 numărul 17. Scádem mai întâi din 42 numărul 20 care este mai mare cu 3 unimii de cât numărul 17, rămășița 22 pe care o dobândim, trebuie dar să o mărim cu 3 unimii ca să avem rămășița lui 17 din 42; acesta este dar 22 adăogat cu 3, adică 25.

Înmulțirea

Înmulțirea este operația prin care repetăm un număr dat numit de înmulțit de atâtea ori câte unimi sunt într'alt număr dat, numit înmulțitor.

Numărul dobândit prin înmulțire se numește produs.

Așa, spre exemplu, spre a înmulți numărul 4 cu numărul 3 trebuie să 'l repetăm de 3 ori; adică să adăogăm pe 4 cu 4 de 3 ori, o să avem 4 adăogat cu 4 face 8 și adăogat încă uă-dată cu 4 face 12; 12 dar este produsul numerilor 4 cu 3.

Produsele numerilor mai mici ca dece se află în tabla următoare :

TABLA ÎNMULȚIREI

2 înmulțit cu 2 fac 4	4 înmulțit cu 4 fac 16	7 înmulțit cu 7 fac 49
3 " " 2 " 6	5 " " 4 " 20	8 " " 7 " 56
4 " " 2 " 8	6 " " 4 " 24	9 " " 7 " 63
5 " " 2 " 10	7 " " 4 " 28	
6 " " 2 " 12	8 " " 4 " 32	
7 " " 2 " 14	9 " " 4 " 36	
8 " " 2 " 16		8 înmulțit cu 8 fac 64
9 " " 2 " 18	5 înmulțit cu 5 fac 25	9 " " 8 " 72
	6 " " 5 " 30	
	7 " " 5 " 35	
	8 " " 5 " 40	
	9 " " 5 " 45	9 înmulțit cu 9 fac 81
3 înmulțit cu 3 fac 9	6 înmulțit cu 6 fac 36	
4 " " 3 " 12	7 " " 6 " 42	
5 " " 3 " 15	8 " " 6 " 48	
6 " " 3 " 18	9 " " 6 " 54	
7 " " 3 " 21		
8 " " 3 " 24		
9 " " 3 " 27		

Produsele din această tablă trebuiesc învățate pe din afară.

Instructorul va esersa apoi pe elev a face din minte diferite înmulțiri.

*Înmulțirea unui număr ori-care prin numerile
1, 2 pênă la 9*

Spre a înmulți un număr prin unul din cele nouă d'ântêiū numere, o să înmulțim unimele lui, decimele lui, sutimele lui și cele-l-alte prin acel număr și o să adunăm diferitele produse.

ESEMPLU. — A se înmulți numărul 132 cu 2, o să avem 100 (uă sutime) înmulțită cu 2 fac 200 (2 sutimi), apoi 30 (trei decimii) înmulțit cu 2 fac 60 (șése decimii) și 2 unimi înmulțite cu 2 fac 4, adunând 200 cu 60 și cu 4, avem produsul 264.

Înmulțirea unui număr ori-care prin 10, 20 și 30

Avem un număr ori-care pentru a 'l înmulți cu 20, 30; o să 'l înmulțim cu 2, 3 și o să punem la drépta produsului un zero.

ESEMPLU. — A se înmulți 47 cu 20, o să înmulțim numărul 47 cu 2 ceea ce ne dă 94 și apoi cu 10, adică o să 'i punem un zero la drépta, produsul va fi 940.

Asemenea pentru a înmulți un număr cu 200, 300 etc., o să 'l înmulțim cu 2, 3 etc. și o să punem la dreapta produsului două zeruri — și așa mai încolo.

*Înmulțirea numerilor ori-care prin numere ca
12, 14, 15 și altele*

Spre a înmulți un număr cu 12, să 'l înmulțim întâi cu 3 și apoi rezultatul să 'l înmulțim cu 4, căci 12 este produsul lui 3 cu 4.

Asemenea pentru 14, putem să înmulțim numărul dat prin 7 și apoi rezultatul prin 2, căci 14 este produsul lui 7 prin 2.

ESEMPLU. — A înmulți numărul 34 prin 12, o să 'l înmulțim întâi cu 3 ceea ce ne dă 102 și apoi pe acesta cu 4 ceea ce ne dă 408, produsul căutat.

Impărțirea

Împărțirea este operația prin care se caută de câte-ori un număr numit de împărțit coprinde pe altul numit împărțitor. Acest de câte ori, se chiamă *cât*.

Împărțirea numerilor de uă țifră și de două țifre cari dau câțuri mai mici de cât 9 se află în tabla următoare:

TABLA ÎMPĂRȚIREI

4 împărțit cu 2 dă 2	16 împărțit cu 4 dă 4	49 împărțit cu 7 dă 7
6 " " 2 " 3	20 " " 4 " 5	56 " " 7 " 8
8 " " 2 " 4	24 " " 4 " 6	63 " " 7 " 9
10 " " 2 " 5	28 " " 4 " 7	
12 " " 2 " 6	32 " " 4 " 8	
14 " " 2 " 7	36 " " 4 " 9	
16 " " 2 " 8		64 împărțit cu 8 dă 8
18 " " 2 " 9	25 împărțit cu 5 dă 5	72 " " 8 " 9
	30 " " 5 " 6	
	35 " " 5 " 7	
9 împărțit cu 3 dă 3	40 " " 5 " 8	
12 " " 3 " 4	45 " " 5 " 9	81 împărțit cu 9 dă 9
15 " " 3 " 5		
18 " " 3 " 6	36 împărțit cu 6 dă 6	
21 " " 3 " 7	42 " " 6 " 7	
24 " " 3 " 8	48 " " 6 " 8	
27 " " 3 " 9	54 " " 6 " 9	
4 împărțit cu 2 dă 2	16 împărțit cu 4 dă 4	49 împărțit cu 7 dă 7
6 " " 3 " 2	20 " " 5 " 4	56 " " 8 " 7
8 " " 4 " 2	24 " " 6 " 4	63 " " 9 " 7
10 " " 5 " 2	28 " " 7 " 4	
12 " " 6 " 2	32 " " 8 " 4	
14 " " 7 " 2	36 " " 9 " 4	
16 " " 8 " 2		64 împărțit cu 8 dă 8
18 " " 9 " 2	25 împărțit cu 5 dă 5	72 " " 9 " 8
	30 " " 6 " 5	
	35 " " 7 " 5	
9 împărțit cu 3 dă 3	40 " " 8 " 5	
12 " " 4 " 3	45 " " 9 " 5	81 împărțit cu 9 dă 9
15 " " 5 " 3		
18 " " 6 " 3	36 împărțit cu 6 dă 6	
21 " " 7 " 3	42 " " 7 " 6	
24 " " 8 " 3	48 " " 8 " 6	
27 " " 9 " 3	54 " " 9 " 6	

Se poate asemenea esersa elevii a face óre-care împărțiri simple cu mintea.

Spre a împărți cu 10 un număr terminat cu

zero, este de ajuns a ȳ sterge zero de la fine, cǎci am vędut cǎ la ȳnmulȳirea numerilor prin 10 este de ajuns a ȳ adǎoga un zero la drępta.

ESEMPLU. — A se ȳmpǎrȳi numęrul 4250 prin 10, cǎtul este 425.

Asemenea pentru a ȳmpǎrȳi numerile 5200 prin 100 o sǎ stergem cele duoǎ zero de la drępta numęrului, cǎtul va sǎ fie dar 52.

Asemenea 456,000 ȳmpǎrȳit cu 1000 de la cǎt 456 — ȳi aȳa mai ȳncolo.

Sǎ se ȳmparȳǎ un numęr cu 5 din minte: se ȳmparte numęrul prin 10 ȳi apoi se ȳnduoesce rezultatul. A ȳmpǎrȳi prin 5 numǎrul 250, cǎtul prin 10 fiind 25, prin 5 are sǎ fie 50.

Sǎ se ȳmparȳǎ un numęr prin 25. Se ȳmparte numęrul prin 100 ȳi apoi se ȳmpǎrȳesce rezultatul, cǎci 100 este de 4 ori 25.

ESEMPLU.— Se ȳmparte numęrul 5200 prin 25; cǎtul prin 100 fiind 52, prin 25 are sǎ fie 208.

Numerile cu soȳ se ȳmpart tóte prin 2.

Spre a ȳmpǎrȳi un numęr prin 4, se ȳmparte ȳntęiũ prin 2 ȳi apoi rezultatul prin 2.

Spre a ȳmpǎrȳi un numęr prin 6, se ȳmparte numęrul prin 2 ȳi apoi rezultatul prin 3.

Asemenea ȳn loc d'a ȳmpǎrȳi un numęr prin 12, ȳl ȳmpǎrȳim prin 4 ȳi rezultatul prin 3 — ȳi aȳa mai ȳncolo.

PARTEA II

Cele patru operații ale aritmeticii se execută asupra numerilor óre-care, întrebuintând metode care scurtésa calculele. Aceste metode sunt espuse în partea acésta :

Adunarea

Am văđut în partea I, că :

Adunarea este o operație prin care unim mai multe numere de același fel spre a forma unul singur ce se numesce *Sumă* sau *Total*.

Spre a aduna mai multe numere de același fel trebuie să le scrim unele sub altele aședând unimile sub unimă, ȃcimile sub ȃcimă ș. c. l. ș'apoile sub-liniem spre a scrie suma lor de desubt. Dupe aceea începând de la drépta adunăm de sus în jos și fie-care sumă parțială daca nu trece peste 9 o scrim sub colóna care am adunat'o. Daca însă acéstă sumă e mai mare de cât 9, scrim de desubt numai unimile, iar ȃcimile ce coprindo le adunăm cu cifrele din colóna următoare. După ce vom opera ast-fel în tóte colónele, vom avea de desubt în aceiași linie orisontală ceea ce vom se dobândim.

ESEMPLU

No. 1.	487	No. 2.	7,056	No. 3.	3,542
	324		8,403		5,415
	536		872		8,486
	<hr/> 1,347		<hr/> 16,331		<hr/> 43,175
					<hr/> 60,618

No. 4.	4,567	No. 5.	13,760
	3,623		343
	1,004		5,718
	9,000		27
	<hr/> 18,194		<hr/> 19,848

CHIPUL D'A OPERA

No. 1. *Șapte și cu patru | un-spre-dece | și cu șese | șapte-spre-dece | scrim 7 | și ținem una | Una și cu opt | noă | și cu două | un-spre-dece | și cu trei | patru-spre-dece | scrim 4 | și ținem una. |*

Una și cu patru | cinci | și cu trei | opt | și cu cinci | trei-spre-dece | pe care 'l scrim întreg ne mai având altă colônă.

Total 1,347.

Tot ast-fel se urmază și pentru No. 2, 3, 4 și 5.

PROBA ADUNĂRII

Spre a ne asigura că operațiunea care am făcut'o este adevărată, după ce am adunat'o de sus în jos, începând tot de la dreapta, adunăm și de

jos în sus începând de la dreapta, și dacă amândouă sumele ce vom dobîndi sunt aceleși, această probă ca cea d'ânteiu adunarea, a fost bine făcută.

UĂ PROBLEMĂ DE ADUNARE

Mondirul unui soldat costă 35 lei, Mantaoa 60 lei, Cismele 16 lei. Cât costă câteșî-trele?

Spre a rezolva această problemă, însemnăm ânteiu datele: 60 mantaoa, 35 mondirul, 16 cismele, și fiind-că ni se cere suma totală a costului le adunăm.

Răspuns. Mantaoa, mondirul și cismele costă împreună 111 lei.

Scăderea numerilor întregi

Scăderea este o operație prin care scădem un număr din alt număr de același fel spre a afla deosebirea ce există între ele. Resultatul se numesce *rămășiță*.

Pentru a face scăderea numerilor întregi, se scrie amândouă numerile unul sub altul, cel mai mic sub cel mai mare, unimî sub unimî, decimî sub decimî ș. c. l. și sub-liniam spre a scrie de desub *rămășiță*.

După aceea începem scăderea de la dreapta scădând cifra de jos din cea de sus, corespunzătoare ei, și fie-care diferență parțială o scriem sub fie-care din cifrele ce am scăzut, iar 0 unde n'afăm nici o diferență. Când cifra de jos este mai mare de cât cea de sus, din care voim s'o scădem, atunci ne împrumutăm la cifra de sus vecina din stânga cu o unime care prețuesce 10 d'acele din care avem să scădem și adăogând'o la cifra noastră din numărul format scădem pe cea de jos; dar, ca să nu se schimbe diferența trebuie se mărim cu o unime de trepta sa și cifra de jos din colóna ce urmează îndată spre stânga, mai înainte d'a o scădea din cifra de sus corespunzătoare.

Urmând ast-fel vom dobândi suma ce căutăm.

ESEMPLU :

No. 1.	No. 2.	No. 3.	No. 4.
7,346	4,557	4,305	20,005
2,453	3,786	2,437	18,794
<u>4,893</u>	<u>771</u>	<u>1,868</u>	<u>1,211</u>

CHIPUL D'A OPERA.

No. 1. *Trei scăzut din șese | rămâne trei | scriem 3 | Cinci din patru | nu se poate | cinci din patru-spre-dece | rămâne nouă | scriem 9 | patru și cu una*

*cinci | cinci din trei nu se pôte | cinci din trei-spre-
dece | rămân opt | scrim 8 | două și cu una | trei |
trei din șapte rămâne patru | scrim 4. |*

Rămășița 4,893.

Tot ast-fel urmază și pentru No. 2, 3 și 4.

PROBA SCĂDEREI

Pentru a face proba scăderii, adunăm rămășița cu numărul cel mai mic și dacă suma este euală cu numărul cel mai mare, acéstă probă că scăderea care am făcut' o este adevărată.

PROBLEME DE SCĂDERE

Se află adă diminéță în casarma companiei, 186 ómenī, din acestea 95 aū intrat în garde. Căți ómenī aū mai rămas în casarmă?

Răspuns: 91.

Inmulțirea numerilor întregi

Inmulțirea este uă operație care are drept scop de a repeta un număr numit *de înmulțit* de câte ori unimea se coprinde în alt număr numit *înmulțitor*.

Resultatul acestei operații se numesce *produsul total*.

Pentru a face înmulțirea numerilor întregi, așezăm pe înmulțitor sub de înmulțit; după aceea înmulțim pe tot de înmulțitul prin cea d'ântêiū cifră din drépta înmulțitorului. După acest product parțial ce dobândim, înmulțim érá-și pe tot de înmulțitul prin cifra decimelor înmulțitorului ceia ce ne dă un al duoilea product parțial pe care îl vom scrie sub cel care îl precede, observând d'a 'l scrie mai la stânga cu uă colónă. Urmăm ast-fel pêne vom înmulți treptat pe de înmulțitul cu fie-care cifră a înmulțitorului. Adunăm apoi tóte productele parțiale, și suma lor formă productul total.

ESEMPLÉ :

No. 1.	No. 2.	No. 3.	No. 4.
467	675	7405	4080
23	43	236	587
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
1401	2025	44430	28560
934	2700	22215	32640
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
10741	29025	14810	20400
		<hr/>	<hr/>
		1747580	2394960

CHIPUL D'A OPERA

No. 1. *De trei ori șapte, două-deci și unu | scrim 1, și ținem 2. | De trei ori șese opt-spre-dece și cu două | două-deci: scrim 0 și ținem 2. | De trei ori patru două-spre-dece, și cu două patru-spre-dece |*

scrim 4 și înaintea lui 1. | De două ori șapte: patru-spre-dece | scrim 4 și ținem 1 | De două ori șase două-spre-dece, și cu unu trei-spre-dece | scrim 3 și ținem una | De două ori patru opt, și cu unu nouă | scrim 9.

Produsele parțiale dobândite le adunăm dîcînd: Unu | scrim 1. | Zero și cu patru | patru: scrim 4. | Patru și cu trei șapte, scrim 7. | Unu și cu nouă dece | scrim 0 | și înaintea lui 0 | scrim 1.

Productul total: 10,741.

Tot ast-fel se urmăze și pentru 2, 3, 4.

PROBA ÎNMULȚIREI

Dupe ce ai înmulțit pe de înmulțit prin de înmulțitor, înmulțesce pe înmulțitor prin de înmulțit și daca amînduoă produsele dobîndite sunt acelea-și, acîstă probă că ântîia înmulțire a fost bine făcută.

UĂ PROBĂ DE ÎNMULȚIRE

Un cal manîncă pe di 5 oca de fân, cât mănîncă 160 de cai?

Rîspuns: 800 de oca fân.

Împărțirea numerilor întregi

Împărțirea este o operație prin care căutăm de cîte ori un număr ce se numesce *de împărțit*

coprinde pe altul numit *împărțitor*. Resultatul acestei operații se numește *cât*.

Pentru a face împărțirea numerilor întregi se scrie împărțitorul d'a dreapta de împărțitului, se despart printr'ună linie și se trage o altă linie sub împărțitor pentru a scri de desubt cifrele câtului. După acésta se ia din stânga de împărțitului atâtea cifre cât trebuie spre a coprinde cel puțin uă-dată pe împărțitor, împărțim pe acest de împărțit parțial prin împărțitor și dobândim ast-fel cifra celor mai mari unimi ale câtului. Înmulțim îndată acéastă cifră cu împărțitorul și scădem produsul ce vom dobândi din ântêiul de împărțit parțial; scoborîm la dreapta acestei rămășiți ce vom afla, ântêia cifră următoare din de împărțitul general, ceea ce ne dă un al doilea de împărțit parțial, ce 'l împărțim prin împărțitor, și dobândim ast-fel a doua cifră a câtului pe care o scriem în dreapta celei d'ântêi; înmulțim cu acéastă cifră érá-și pe împărțitor și scădem productul dobândit din al doilea de împărțit parțial. Când noul de împărțit parțial nu va coprinde pe împărțitor atunci punem zero la cât. Urmăm ast-fel cu împărțirea pênă când nu va mai rămânea în de împărțitul general cifre de scoborît. Fie-care împărțire parțială dă uă cifră la cât, și aceste cifre scrise sub împărțitor, una

la dreapta cele-l-alte pe măsură ce le găsim, formésă *câtul* împărțirei.

ESEMPLU :

No. 1.	No. 2.
$\begin{array}{r l} 552 & 24 \\ 48 & 23 \\ \hline 72 & \\ 72 & \\ \hline 0 & \end{array}$	$\begin{array}{r l} 47853 & 245 \\ 245 & 195 \\ \hline 2335 & \\ 2205 & \\ \hline 1303 & \\ 1225 & \\ \hline 78 & \end{array}$

CHIPUL D'A OPERA

No. 1. Ia două cifre din stânga de împărțitului și ȳi : *doă în cinci de câte ori intră? de două ori* | serie 2 la cât | înmulțesce apoi cu această cifră pe împărțitor și scrie produsul sub cel d'ânteiu de împărțit parțial care este 55; ȳi dar : *de două ori patru opt* | *scrim 8* | *de două ori două* | *patru, scrim 4* | după acesta scade acest product 48 din de împărțitul parțial 55; vei ȳice dar : *opt din cinci* | *nu se pôte* | *opt din cinci-spre-dece, șapte scrim 7* | *patru și cu una cinci* | *cinci din cinci rămâne 0, scrim 0.*

După acesta scobóră la dreapta acestei rămășiți cifra 2 a împărțitorului general; împarte apoi acest nou de împărțit parțial prin împărțitor; pentru această ȳi : *Doă în șapte de câte ori*

intră? | *de trei ori* | scrie 3 la cât și înmulțesce îndată această cifră 3 prin împărțitor, ceia ce ți va da 72 pe care vei scri sub al duoilea de împărțit parțial; fă apoi scăderea, și cum nu mai sunt cifre de scoborît în de împărțitul general, operația este sfârșită.

Câtul cătat este dar 23.

Tot ast-fel se va urma și cu No. 2.

PROBA ÎMPĂRȚIREI

Pentru a face proba împărțirei, înmulțim câtul cu împărțitorul, adăogăm la acest product rămașița împărțirei, dacă va fi, și dacă suma ce vom dobândi este equala de împărțitului general, această probă că împărțirea acesta este bine făcută.

PROBLEME DE ÎMPĂRȚIRE

Caporalulū însărcinatū a cumpăra carne în companie, a dat 50 de lei pe 25 de ocale de carne, cât vine uă oca?

Răspuns: 2 lei.

Căpitanul a dăruit companiei, ce are în fință 120 de ómenī, 360 de litre de vin.

Cât vine de fie-care soldat?

Răspuns: 3 litre.

MASURI ȘI GREUTAȚI.

Măsuri. Măsurile sunt *mărimi hotărâte* care servă la măsurare mărimilor mai mari de același fel.

Sunt două feluri de lungimi la noi: lungimele cele vechi de care ne mai slujim încă câte o dată și lungimele cele noi, cari s'a decretat la 1864.

Măsurile cele vechi sunt:

1.) Măsuri de lungime.

Stânjenul împărțit în 8 *palme*.

Palma se împarte în 10 *degete*.

Degetul se împarte în 12 *linii*.

Prăjina e o lungime de 3 stânjeni.

PENTRU MATERII SE INTREBUINȚESĂ.

Cotul împărțit în 8 *rupi*.

Rupul se împarte 2 în *grei*.

2.) Măsuri de suprafață (de câmp.)

Stânjenul pătrat, întindere de un stânjen în lung și un stânjen în lat.

Prăjina pătrată, întindere de o prăjină în lung și una în lat.

Falcea, întindere de 80 prăjini lungime și patru prăjini lățime, adică 2,880 stânjeni pătrați.

Pogonul coprinde 1,296 stânjeni pătrați, adică: 18 stânjeni în lat și 72 în lung.

Măsurile cele noi sunt:

1.) Măsuri de lungime.

Metru împărțit în 10 decimetre.

Decimetrul în 10 centime.re.

Centimetrul în 10 milimetre.
 Apoi. *Deca-metrul 10 metre.*
Hecta-metrul 100 metre.
Kilo-metrul 1,000 metre.
Miria-metrul 10,000 metre.

2.) Măsurî de suprafață.

Metrul-pătrat întindere de un metru lat și un metru lung.
Aria întindere de 10 metre în lat și 10 metre lung.
Hectarul coprinde 100 arii.

COMPARAȚIE ÎNTRE MESURÎ VECHÎ ȘI NUOÎ

1 *Stânjen* prețuesce 1 metru, 9 decimetre, 6 centimetre și 6 milimetre; adică aprópe 2 metri.

1 *Cot* prețuesce 66 centimetre și 4 milimetre; adică: 3 coți fac aprópe 2 metri.

1 *Pogon* prețuesce aprópe 50 arii și 11 metre pătrate, adică: aprópe 5,011 metri pătrați.

GREUTAȚI ȘI VOLUME.

Pentru măsurile de greutate și volume, avem asemenea măsurî vechî și nuoi.

Măsurile vechî sunt:

1.) Măsurî de greutate.

Ocaua împărțit în 4 litre.

Litra se împarte în 100 dramuri.

2.) Măsurî pentru liquide.

Vadra care are dece oca.

3.) Măsurî pentru volume.

Stânjenul-cubic, volum de un stânjen lungime, 1 stânjen lățime și un stânjen înălțime.

Pentru produse se întrebuintează.

Kila împărțită în 20 *banite*.

Banita împărțită în 20 *ocale*.

Pentru fân să ia drept măsură

Caru de măsură. Se îmbrățișează cu funie carul în lung și în curmeziși, aceste două lungimi, împreună, trebuie să dea 9 stâneni.

Măsurile cele noi sunt:

1.) Măsurî de greutate.

Gramul:

Deca-gramul care coprinde 10 grame.

Hecta-gramul coprinde 100 grame.

Kilo-gramul coprinde 1,000 grame.

Cântaru coprinde 100 de kilograme.

Tonela. coprinde 1,000 kilograme.

2.) Măsurî de liquide.

Litrul împărțit în 10 decilitre.

Decilitrul împărțit în 100 centilitre.

Deca-litrul coprinde 10 litruri.

Hecto-litrul coprinde 100 litruri.

2.) Măsurî de volume.

Metrul pătrat, volum având 1 metru lungime, 1 metru lățime și 1 metru înălțime.

COMPARAȚIE ÎNTRE GREUTĂȚILE VECHİ ȘI NUOÎ

1. *Kilogram* prețuesce 3 litre vechi și 14 dramuri, adică mai puțin de cât o oca.

1. *Hectolitru* (100 litruri noi) coprinde 7 vedre, 7 ocale, 2 litre și 55 dramuri, ast-fel în cât:

1. *Litra nouă* prețuesce 3 litre vechi și 10 dramuri.

MONETA.

Moneta Română se compune din bucăți (piese) de aramă, argint și aur.

Unitatea monetară cea d'ântéiu se numesce *leu*.

Leul se împarte în 100 părți numiți *banî*.

Aceste două monete coprinde sistemul întreg al monetei. Moneta de argint se compune din bucăți de argint rotunde având pe de uă parte efigia Măriei-Sale și pe de alta indicația valórei monetei.

Aceste bucăți de argint sunt de câte:

a.) 1 leu; 2 lei; și $\frac{1}{2}$ leu sau 50 banî.

Monetele de aramă sunt bucăți de câte:

b.) 10 banî; 5 banî; 2 banî; 1 ban.

Monetele de aur sunt bucăți de câte:

c.) 20 lei; 10 lei; 5 lei.

Monetele streine sunt încă primite în România, după cursul coprins în monetarul următor.

MONETAR DE LEI NOI

de Monetele străine fabricate dupe alte diferite sisteme

No.	LIRA sterlingă	LIRA otomană	POL imper. rusesc	GALBEN austriac	ICOSARUL	RUBLA	PIESA de 30 copeici	PIESA de 20 copeici	PIESA de 15 copeici	SFANTI
	Lei	Lei B.	Lei B.	Lei B.	Lei B.	Lei	Lei B.	L. B.	L. B.	L. B.
1	25	22 70	20 40	11 75	4 44	4	1 20	— 67	— 50	— 84
2	50	45 40	40 80	23 50	8 88	8	2 40	1 34	1 —	1 68
3	75	68 10	61 20	35 25	13 32	12	3 60	2 1	1 50	2 52
4	100	90 80	81 60	47 —	17 76	16	4 80	2 68	2 —	3 36
5	125	113 50	102 —	58 75	22 20	20	6 —	3 35	2 50	4 20
10	250	227 —	204 —	117 50	44 40	40	12 —	6 70	5 —	8 41
15	375	340 50	306 —	176 25	66 60	60	18 —	10 5	7 50	12 60
20	500	454 —	408 —	235 —	88 80	80	24 —	10 40	10 —	15 80
30	750	681 —	712 —	352 50	133 20	120	36 —	23 10	15 —	25 20
40	1000	908 —	816 —	470 —	177 60	160	48 —	26 80	20 —	33 60
50	1250	1135 —	1020 —	587 50	222 —	200	60 —	33 50	25 —	42 —
100	2500	2270 —	2040 —	1175 —	444 —	400	120 —	67 —	50 —	84 —

NOTĂ. — Piesa de 25 copeici prețuește tocmai 1 leu nou.

TABELA

de transformarea leilor vechi și parale în lei noi și bani
și vice-versa

Leii vechi și par. în lei noi și bani			Leii vechi și par. în lei noi și bani			Leii noi și bani în lei vechi și par.			Leii noi și bani în lei vechi și par.				
l. v.	l. n.	b.	l	v.	b.	l. n.	l. v.	p.	l.	n.	b.	v.	p.
1000	370	37	2		74	1000	2700		2		5	16	
500	185	18		36	33	500	1350			20		22	
100	37	3		32	29	100	270			16		17	
50	18	52		15	14	50	135			11		12	
10	3	70		7	6	10	27			7		8	
9	3	33		6	5	9	24	12		6		7	
8	2	96		5	4	8	21	24		5		6	
7	2	59		4	3	7	18	36		4		5	
6	2	22		3	2	6	16	8		3		4	
5	1	85		2	1	5	13	20		2		3	
4	1	48		1	1	4	10	32		1		1	
3	1	11				3	8	4					

V. GRAMATICA

DEFINIREA ȘI ÎNTREBUINȚAREA CELOR NUOĂ PĂRȚI ALE CUVÎNTULUI

CUVINTELE VARIABLE

SAŪ A CĂROR TERMINARE VARIASĂ

Substantivul este un cuvânt care servă a arăta uă persoană saŷ un lucru. Mihaiŷ, Mircea, Tată, Mamă, sunt nume de persoane. Sabie, pușcă, dreptate, sunt numiri de lucruri. Când numele arătă numai o singură persoană saŷ un singur lucru; d. e. glonț, carte, atunci dicem că e de număr singular. Când arătă mai multe, d. e. glonțe, cărți, dicem că este de număr plural. Obiceiul ne învață să cunoșcem substantivele de ce soiŷ sunt. Când pôte primi vorba *unu* la singular și *duoi* la plural, dicem că este de soiul bărbătesc, un soldat, doi soldați. Când primesce vorba *o* la singular și *două* la plural este de soiul femeesc; uă sabie, două săbiŷ. Când numele este la singular de soiul bărbătesc și la plural de soiul femeesc, d. e. un escadron, două escadrone, se dică eterogen.

Adjectivul este un cuvânt care însoțesce tot-d'auna pe substantiv, și care ŷ esprimă uă calitate saŷ ŷ mărginesce însemnarea. El trebuie să se acorde cu substantivul cu soiul

și cu numărul, de es. *artilerist bun, lancea mea*. Adjectivele sunt cualificative și determinative. Determinative se ȳice: a.) Demonstrative d. e. *el, acest*; b.) Possesive, d. e. *meu, teu, nostru*, etc. Relative, *care, ce, cine*. Interogative d. e. *care? ce? cine? cât?* Indefinite: d. e. *al, tot, mult, fiecare*, etc. Numerale: d. e. *unu, două, trei*, sau *ânteu, al du-oilea*, etc. Adjectivul primesce trei trepte: trépta pozitivă sau adjectivul cu înțelegerea sa curată, d. e. Casarma este curată, trépta comparativă sau adjectivul, când arétá raport de superioritate între două obiecte ce se compară, d. e. *Pușca este mă bună de cât lopata*, și trépta superlativă sau adjectivul esprimând cualitatea în trépta cea mă de sus: *Románul este soldatul cel mă vítéz din lume*.

Articolul este un cuvânt care se pune în urma substantivelor sau adjectivelor cualificative spre a aréta că se iaú ca de terminate, de es. *bárbatu-l, muere-a, munte-le*; articolul are ca și substantivele și adjectivale cualificative, soiú și număr și câte o fi de același soiú și număr ca și ȳicurile pe care le determină.

Pronumele este un cuvânt care se pune în locul unui nume substantiv spre a evita repetirea. Sunt cincí felurí de pronume. Pronumele personal: *eú, tu, el*; pronumele posesiv *al meu, al teú, al seú*; pronume demonstrativ, *acesta, acela*; pronume relativ, *care, al cáruí*; pronume ne-definitiv ca *cine-va, óre-cine*.

Verbul este un cuvânt cu care arétám că o ființă este, când vrem să dăm acelei ființe úă cualitate, adică să spunem cum este. La tot verbul avem a cerceta numere, persóne, modurí, timpí și conjugărí.

Numere sunt două: sing. (*eú, tu, el, ea*) plural (*noi, voi, ei, ele*) Persónele sunt trei: Persóna care vorbesce sau ántéia (*eú scriú, noi scrim*.) Persóna cária vorbescí sau a dua (*tu scriú, voi scriú și persóna de care se vorbesce sau a treia (el, ea scrie, ei, ele scriú*.)

Molurile sunt șése: Indicativul, Imperativul, Condiționalul, Subjonctivul, Infinitivul și Participiul.

Timpii sunt trei: Presentul, Trecutul și Viitorul.

Conjugări sunt patru: Conjugarea I-ia, are infinitivul în *a* și *are*. Conjugarea II-a, are infinitivul în *ca*, *e* și *ere*. Conjugarea a III-a, are infinitivul în *e* și *ere*. Conjugarea a IV-a, are infinitivul în *i* și *ire*.

Participiul este uă vorbă care se împărtășese de la verb și de la adjectiv. La participii cercetăm timpii și conjugări ca la nisce vorbe, soiuri și numere ca la nisce adjective; vorbirea și scrierea se compune din propuneri și propunerea cea mai simplă coprinde neapărat subject, verbul și predicat:

Soldatul e muritor; propunere a cărei subject e soldatul, predicat muritor, verbul *e*.

CUVINTELE NEVARIABILE

SAŪ A CĂROR TERMINARE NU SE SCHIMBĂ NICI UĂ-DATA

Prepunerea este un cuvânt nevariabil care servă a esprima raporturile ce alte cuvinte aŷ între ele, ast-fel: *a*, *la*, *pêně*, *în*, *lengă*, *de la*, *prin*, *asupra*, *sub*, sunt prepunerii.

Adverbul este un cuvânt nevariabil care servă a modifica saŷ un adjectiv saŷ un verb saŷ un alt adverb; Esemple: *așa*, *ore-cum*, adverb de calitate: *aci*, *aiurea*, *unde va*, *afară*, *de acolo*, adverbii de loc: *atunci*, *acum*, *adă*, *măine*, *a sēră*, *diua*, *nóptea*; adverbii de timp: *mult*, *puțin*, *fó-te*; adverbii de cătime: *când*, *cum*, *de*, *ce*; adverbii de întrebare: *tocmai*, *negreșit*, *fără indoiță*; adverbii de afirmare: *nu*, *nică de cum*; adverbii de negare: *póte*, *pre semne*, adverbii de înduoială.

Conjugere este un cuvânt nevariabil care servă spre a lega propunerii întregi, d. e. Artileristul umple tunul și călărețul ascute sabia. Coniunctivele cele mai însemnate sunt: *și*, *ca*, *nică*, *saŷ*, *oră*, *eră*, *ci*, *âncă*, *de*, *ca*.

Interjecție este un cuvânt nevariabil care servă a esprima tóte afecțiile inimei nóstre. Rîsul: *ha!* *ha!* *ha!* Durerea *ah!* *oaleo!* *ah!* *ah!* *va!* *vale!* Mirarea: *e!* *a!* Lauda: *e!* *bine!* *ura!* Tăcerea *ș!* *ș!* *st!*

DESPRE CONJUGAREA VERBELOR

A conjuga un verb va să ȃică a regula una după alta diferitele sale moduri cu toți timpii și persónele lor.

Verbul auxiliar a fi

MODUL INDICATIV

MODUL INDICATIV

PRESENT

IMPERFECT.

Sing. Eă sunt.
 Tu ești.
 El {
 Ea } este
Plur. Noi suntem.
 Voi sunteți.
 Ei {
 Ele } sunt

Sing. Eram.
 Erai.
 Era.
Plur. Eram.
 Erați.
 Erau.

PERFECT

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Fusesă.
 Fusesăi.
 Fusesă și fu.
Plur. Fuserăm și furăm.
 Fuserăți și furăți.
 Fuseră și fură.

Sing. Fusesem.
 Fusesesei.
 Fusesese.
Plur. Fuseserăm.
 Fuseserăți.
 Fuseseră.

NEDEFINIT

VIITOR I

Sing. Am fost și fost-am
 Ai fost și fost-ai.
 A fost și fost-a.
Plur. Am fost și fost-am.
 Ați fost și fost-ați.
 Au fost și fost-au.

Sing. Voi fi și fi-voiu.
 Veți fi și fi-veți.
 Va fi și fi-va.
Plur. Vom fi și fi-vom.
 Veți fi și fi-veți.
 Vor fi și fi-vor.

VIITOR II.

Sing. Voiî fi fost.
 Veî fi fost.
 Va fi fost.

Plur. Vom fi fost.
 Veţi fi fost.
 Vor fi fost.

MODUL IMPERATIV

Fără persóna 1 la singular și plural.

Sing. Fiî.
 Fie.

Plur. Fiţi.
 Fie.

MODUL CONDITIONAL

PRESENT

Sing. Aş fi și fire-aş.
 Ai fi și fire-ai.
 Ar fi și fire-ar.
Plur. Am fi și fire-am.
 Aţi fi și fire-aţi.
 Ar fi și fire-ar.

TRECUT

Sing. Aş fi fost.
 Ai fi fost.
 Ar fi fost.
Plur. Am fi fost.
 Aţi fi fost.
 Ar fi fost.

MODUL SUBJONCTIV

PRESENT

Sing. Se fiî.
 Se fi.
 Se fie.
Plur. Se fim.
 Se fiţi.
 Se fie.

TRECUT

Sing. Se fiî fost.
 Se fi fost.
 Se fie fost.
Plur. Se fim fost.
 Se fiţi fost.
 Se fie fost.

MODUL INFINITIV

A fi și fire.

PARTICIPIUL

PRESENT. Fiind.

TRECUT. Fost.

Verbul auxiliar a avea.

MODUL INDICATIV.

PRESENT

Sing. Am.
 Ai.
 Are și a.
Plur. Avem și am.
 Aveți și ați.
 Aă și are.

TRECUT

Sing. Avui.
 Avuși.
 Avu.
Plur. Avurăm.
 Avurăți.
 Avură.

IMPERFECT

Sing. Avém.
 Avéi.
 Avea.
Plur. Avém.
 Avéți.
 Avéu.

NEDEFINIT

Sing. Am avut și avut-am.
 Ai avut și avut-ai.
 A avut și avut-a.
Plur. Am avut și avut-am.
 Ați avut și avut-ați.
 Aă avut și avut-aă.

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Avusesem.
 Avuseseși.
 Avusese.
Plur. Avusesem.
 Avuseseți.
 Avuseră.

VIITOR I

Sing. Voiă avea și avea-voiă.
 Veï avea și avea-veï.
 Va avea și avea-va.
Plur. Vom avea și avea-vom.
 Veți avea și avea-veți.
 Vor avea și avea-vor.

ȊIC ASEMENEA

VIITOR II

Sing. Am fost avut.
 Ai fost avut.
 A fost avut.
Plur. Am fost avut.
 Ați fost avut.
 Aă fost avut.

Sing. Voiă fi avut.
 Veï fi avut.
 Va fi avut.
Plur. Vom fi avut.
 Veți fi avut.
 Vor fi avut.

MODUL IMPERATIV

Fără persóna 1 la singular și plural

Sing. Aibă.
Aibă.

Plur. Aveți.
Aibă.

MODUL CONDITIONAL

PRESENT

TRECUT

Sing. Ași avea și avere-ași.
Ai avea și avere-ai.
Ar avea și avere-ar.

Sing. Ași fi avut.
Ai fi avut.
Ar fi avut.

Plur. Am avea și avere-am.
Ați avea și avere-ați.
Ar avea și avere-ar.

Plur. Am fi avut.
Ați fi avut.
Ar fi avut.

MODUL SUBJONCTIV

PRESENT

Sing. Se am.
Se ai.
Se aibă.

Plur. Se avem.
Se aveți.
Se aibă.

TRECUT

Sing. Se fiu avut.
Se fi avut.
Se fie avut.

Plur. Se fim avut.
Se fiți avut.
Se fie avut.

MODUL INFINITIV

A avea și avere.

PARTICIPIU

PRESENT. Având.

TRECUT. Avut.

Verbul auxiliar a voi

MODUL INDICATIV

PRESENT

Sing. Voiü.
 Veï și ei.
 Va și o (a).
Plur. Vom și om.
 Veți și eți.
 Vor și or.

PERFECT

Sing. Voiï.
 Voiși.
 Voi.
Plur. Voirăm.
 Voirăți.
 Voiră.

IMPERFECT

Sing. Voiam.
 Voiaï.
 Voiaü.
Plur. Voiam.
 Voiați.
 Voiaü.

NEDEFINIT

Sing. Am voit și voit-am.
 Aï voit și voit-aï.
 A voit și voit-a.
Plur. Am voit și voit-am.
 Ați voit și voit-ați.
 Aü voit și voit-aü.

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Voiam.
 Voiseși.
 Voise.
Plur. Voisem.
 Voiseți.
 Voiseră.

ȚIC ASEMENEA.

Sing. Am fost voit.
 Aï fost voit.
 A fost voit.
Plur. Am fost voit.
 Ați fost voit.
 Aü fost voit.

VIITOR I

Sing. Voiü voi și voi-voiü.
 Veï voi și voi-veï.
 Va voi și voi-va.
Plur. Vom voi și voi-vom.
 Veți voi și voi-veți.
 Vor voi și voi-vor.

VIITOR II

Sing. Voi fi voit.
 Veï fi voit.
 Va fi voit.
Plur. Vom fi voit.
 Veți fi voit.
 Vor fi voit.

MODUL IMPERATIV

Fără persóna 1 la singular și plural

<i>Sing.</i> Voescé.	<i>Plur.</i> Voiți.
Voéscă.	Voéscă.

MODUL CONDITIONAL

PRESENT

TRECUT

<i>Sing.</i> Ași voi și voire-ași.	<i>Sing.</i> Aș fi voit.
Ai voi și voire-ai.	Ai fi voit.
Ar voi și voire-ar.	Ar fi voit.
<i>Plur.</i> Am voi și voire-am	<i>Plur.</i> Am fi voit.
Ați voi și voire-ați.	Ați fi voit.
Ar voi și voire-ar.	Ar fi voit.

MODUL SUBJONCTIV.

PRESENT.

TRECUT

<i>Sing.</i> Se voesc.	<i>Sing.</i> Se fiú voit.
Se voești.	Se fi voit.
Se voéscă.	Se fie voit.
<i>Plur.</i> Se voim.	<i>Plur.</i> Se fim voit.
Se voiți.	Se fiți voit.
Se voéscă.	Se fie voit.

MODUL INFINITIV.

A voi și voire.

PARTICIPIU

PRESENT Voind.

TRECUT Voit.

CELE PATRU CONJUGĂRI.

Conjugarea I, în A și Are, Conjugarea II. Ea și Ere.

MODUL INDICATIV.

PRESENT

PRESENT

<i>Sing.</i> Cânt.	<i>Sing.</i> Tac.
Cânt-î.	Tac-î.
Cânt-ă.	Tac-e.

Plur. Cânt-ăm.
Cânt-ați.
Cânt-ă.

Plur. Tăcem.
Tăceți.
Tac.

IMPERFECT

IMPERFECT

Sing. Cânt-am.
Cânt-ați.
Cânt-a.
Plur. Cânt-am.
Cânt-ați.
Cânt-a.

Sing. Tăc-eam.
Tăc-eați.
Tăc-ea.
Plur. Tăc-eam.
Tăc-eați.
Tăc-ea.

PERFECT

PERFECT

Sing. Cânt-ați.
Cânt-ași.
Cânt-a.
Plur. Cânt-arăm.
Cânt-arăți.
Cânt-ară.

Sing. Tăc-uți.
Tăc-uși.
Tăc-u.
Plur. Tăc-urăm.
Tăc-urăți.
Tăc-ură.

NEDEFINIT

NEDEFINIT

Sing. Am }
Ați } cântat
A }
Plur. Am }
Ați } cântat
Ați }
Ați }

Sing. Am }
Ați } tăcut
A }
Plur. Am }
Ați } tăcut
Ați }
Ați }

SAU

SAU

Sing. Cânt-am.
Cânt-ați.
Cânt-a.
Plur. Cânt-am.
Cânt-ați.
Cânt-ați.

Sing. Tăcut-am.
Tăcut-ați.
Tăcut-a.
Plur. Tăcut-am.
Tăcut-ați.
Tăcut-ați.

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Cânt-asem.
Cânt-aseși.
Cânt-ase.
Plur. Cânt-asem.
Cânt-aseți.
Cânt-aseră.

ZIC ASEMENEA.

Sing. Am fost. }
Ai fost } cântat
A fost }
Plur. Am fost }
Ați fost } cântat
Au fost }

VIITOR I

Sing. Voi }
Veți } cânta
Va }
Plur. Vom }
Veți } cânta
Vor }

SAU

Sing. Cânta-voi
Cânta-veți.
Cânta-va.
Plur. Cânta-vom.
Cânta-veți.
Cânta-vor.

VIITOR II

Sing. Voi fi }
Veți fi } cântat
Va fi }

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Tăc-usem.
Tăc-useși.
Tăc-use.
Plur. Tăc-usem.
Tăc-useți.
Tăc-useră.

ZIC ASEMENEA.

Sing. Am fost }
Ai fost } tăcut
A fost }
Plur. Am fost }
Ați fost } tăcut
Au fost }

VIITOR I

Sing. Voi }
Veți } tăcea
Va }
Plur. Vom }
Veți } tăcea
Vor }

SAU

Sing. Tăcea-voi
Tăcea-veți.
Tăcea-va.
Plur. Tăcea-vom.
Tăcea-veți.
Tăcea-vor.

VIITOR II

Sing. Voi fi }
Veți fi } tăcut
Va fi }

Plur. Vom fi }
 Veți fi } cântat
 Vor fi }

SAU

Sing. Fi-voi }
 Fi-vei } cântat
 Fi-va }
Plur. Fi-vom }
 Fi-veți } cântat
 Fi-vor }

Plur. Vom fi }
 Veți fi } tăcut
 Vor fi }

SAU

Sing. Fi-voi }
 Fi-vei } tăcut
 Fi-va }
Plur. Fi-vom }
 Fi-veți } tăcut
 Fi-vor }

MODUL IMPERATIV

Fără persóna 1 la singular și plural.

Sing. Cântă.
 Cânte.
Plur. Cântați.
 Cânte.

Sing. Tacă.
 Tacă.
Plur. Tăceți.
 Tacă.

MODUL CONDITIONAL

PRESENT

Sing. Ași }
 Ai } cânta
 Ar }
Plur. Am }
 Ați } cânta
 Ar }

SAU

Sing. Cântare-ași.
 Cântare-ai.
 Cântare-ar.
Plur. Cântare-am.
 Cântare-ați.
 Cântare-ar.

PRESENT

Sing. Ași }
 Ai } tăcea
 Ar }
Plur. Am }
 Ați } tăcea
 Ar }

SAU

Sing. Tăcere-ași.
 Tăcere-ai.
 Tăcere-ar.
Plur. Tăcere-am.
 Tăcere-ați.
 Tăcere-ar.

TRECUT

<i>Sing.</i>	Ași fi	}	cântat
	Ai fi		
	Ar fi		
<i>Plur.</i>	Am fi	}	cântat
	Ați fi		
	Ar fi		

TRECUT

<i>Sing.</i>	Ași fi	}	tăcut
	Ai fi		
	Ar fi		
<i>Plur.</i>	Am fi	}	tăcut
	Ați fi		
	Ar fi		

MODUL SUBJONCTIV

PRESENT

<i>Sing.</i>	Se cânt.
	Se cânt-î.
	Se cânt-e.
<i>Plur.</i>	Se cânt-ăm.
	Se cânt-ați.
	Se cânt-e.

PRESENT

<i>Sing.</i>	Se tac.
	Se tac-î.
	Se tac-ă.
<i>Plur.</i>	Se tăc-em.
	Se tăc-eți.
	Se tăc-ă.

TRECUT

<i>Sing.</i>	Se fiu	}	cântat
	Se fi		
	Se fie		
<i>Plur.</i>	Se fim	}	cântat
	Se fiți		
	Se fie		

TRECUT

<i>Sing.</i>	Se fiu	}	tăcut
	Se fi		
	Se fie		
<i>Plur.</i>	Se fim	}	tăcut
	Se fiți		
	Se fie		

MODUL INFINITIV

A cânt-a și cânt-are.

A tăc-ea și tăc-ere.

PARTICIPIU.

PRESENT

Cânt-ând.

PRESENT

Tăc-ând.

TRECUT

Cânt-at.
Cânt-ată.

TRECUT

Tăc-ut.
Tăc-ută.

Conjugarea III, în E și Ere. Conjugarea IV, în I și Ire.

MODUL INDICATIV

PRESENT

Sing. Trimit.
Trimit-î.
Trimit-e.
Plur. Trimit-em.
Trimit-eși.
Trimit.

IMPERFECT

Sing. Trimit-em.
Trimit-eai.
Trimit-ea.
Plur. Trimit-eam.
Trimit-eați.
Trimit-ea.

PERFECT

Sing. Trimis-ei.
Trimis-eși.
Trimis-e.
Plur. Trimis-erăm.
Trimis-erăți.
Trimis-eră.

NEDIFINIT

Sing. Am } trimis.
Ai }
A }
Plur. Am } trimis.
Ați }
Aū }

PRESENT

Sing. Aud.
Aud-î.
Aud-e.
Plur. Aud-im.
Aud-itî.
Aud.

IMPERFECT

Sing. Aud-iamî.
Aud-iaî.
Aud-ia.
Plur. Aud-iam
Aud-iați.
Aud-ia.

PERFECT

Sing. Aud-ii.
Aud-iși.
Aud-i.
Plur. Aud-irăm.
Aud-irăți.
Aud-iră.

NEDIFINIT

Sing. Am } audit.
Ai }
A }
Plur. Am } audit.
Ați }
Aū }

SAU

Sing. Trimis-am.
Trimis-aï.
Trimis-a.
Plur. Trimis-am.
Trimis-ați.
Trimis-aũ.

SAU

Sing. Auđit-am.
Auđit-aï.
Auđit-a.
Plur. Auđit-am.
Auđit-ați.
Auđit-aũ.

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Trimis-esem.
Trimis-eseși.
Trimis-ese.
Plur. Trimis-esem.
Trimis-eseți.
Trimis-eseră.

MAI MULT CA PERFECT

Sing. Auđ-isem.
Auđ-iseși.
Auđ-ise.
Plur. Auđ-isem.
Auđ-iseți.
Auđ-iseră.

ȊIC ASEMENEA

Sing. Am fost }
Aï fost } trimis
A fost }
Plur. Am fost }
Ați fost } trimis
Aũ fost }

ȊIC ASEMENEA

Sing. Am fost }
Aï fost } auđit.
A fost }
Plur. Am fost }
Ați fost } auđit.
Aũ fost }

VIITOR I.

Sing. Voiũ }
Veï } trimite
Va }
Plur. Vom }
Veți } trimite
Vor }

VIITOR I.

Sing. Voiũ }
Veï } auđi.
Va }
Plur. Vom }
Veți } auđi.
Vor }

SAU

Sing. Trimite-voiũ
Trimite-veï
Trimite-va

SAU

Sing. Auđi-voiũ
Auđi-veï
Auđi-va

Plur. Trimite-vom
Trimite-veți
Trimite-vor

Plur. Auzi-vom
Auzi-veți
Auzi-vor

VIITOR II

VIITOR II

Sing. Voiu fi }
Veți fi } trimis
Va fi }
Plur. Vom fi }
Veți fi } trimis
Vor fi }

Sing. Voiu fi }
Veți fi } auzit
Va fi }
Plur. Vom fi }
Veți fi } auzit
Vor fi }

SAU

SAU

Sing. Fi-voiu }
Fi-veți } trimis
Fi-va }
Plur. Fi-vom }
Fi-veți } trimis
Fi-vor }

Sing. Fi-voiu }
Fi-veți } auzit
Fi-va }
Plur. Fi-vom }
Fi-veți } auzit
Fi-vor }

MODUL IMPERATIV

Fără persóna 1, la singular și plural.

Sing. Trimite
Trimite-ă
Plur. Trimite-eți
Trimite-ă

Sing. Auzi
Auzi-ă
Plur. Auzi-iți
Auzi-ă

MODUL CONDITIONAL

PRESENT

PRESENT

Sing. Aș }
Ai } trimite
Ar }

Sing. Aș }
Ai } auzi
Ar }

Plur. Am }
 Ați } trimite
 Ar }

SAU

Sing. Trimitere-ași
 Trimitere-aî
 Trimitere-ar
Plur. Trimitere-am
 Trimitere-ați
 Trimitere-ar

TRECUT

Sing. Ași fi }
 Aî fi } trimis
 Ar fi }
Plur. Am fi }
 Ați fi } trimis
 Ar fi }

Plur. Am }
 Ați } auzi
 Ar }

SAU

Sing. Auzire-ași
 Auzire-aî
 Auzire-ar
Plur. Auzire-am
 Auzire-ați
 Auzire-ar

TRECUT

Sing. Ași fi }
 Aî fi } auzit
 Ar fi }
Plur. Am fi }
 Ați fi } auzit
 Ar fi }

MODUL SUBJONCTIV

PRESENT

Sing. Se trimit
 Se trimit-î
 Se trimit-ă
Plur. Se trimit-em
 Se trimit-eți
 Se trimit-ă

TRECUT

Sing. Se fiu }
 Se fi } trimis
 Se fie }

PRESENT

Sing. Se auz
 Se auz-î
 Se auz-ă
Plur. Se auz-im
 Se auz-iți
 Se auz-ă

TRECUT

Sing. Se fiu }
 Se fi } auzit
 Se fie }

Plur. Se fim }
 Se fiți } trimis
 Se fie }

Plur. Se fim }
 Se fiți } auzit
 Se fie }

MODUL INFINITIV

A trimite și trimit-ere. A auzi și auz-ire

PARTICIPIUL

PRESENT

PRESENT

Trimiț-ând

Auz-ind

TRECUT

TRECUT

Trimi-s
 Trimis-ă

Auz-it
 Auz-ită

VI. DEOSEBITE CUNOSCIINTE

TREBUINCIÓSE SOLDATULUI

România se împarte în 32 districte.

DISTRICTE:	CAPITALE:
1. Argeş	Piteşti
Bacău	Bacău
Botoşani	Botoşani
Brăila	Brăila*
5. Buzău	Buzău*
Cahul	Cahul*
Covurlui	Galaţi*
Dâmboviţa	Târgovişce*
Doljiu	Craiova*
10. Dorohoiu	Dorohoiu
Fălciul	Huşi
Gorjiu	Tergu-Jiul
Ialomiţa	Stirbeiú*
Iassy	Iassy
15. Ilfov	Bucuresci*
Ismail	Ismail*
Mehedinţi	Severin*
Muscel	Câmpu-Lung
Némţul	Pétra

* În aceste oraşe se află óste de linie.

<u>DISTRICTE :</u>		<u>CAPITALE :</u>	
20.	Oltul	Slatina	
	Prahova	Ploesci*	
	Putna	Focşani	
	Romanaţi	Caracal	
	Roman	Roman	
25.	Râmnicul-Sărat	Râmnicu-Sărat	
	Sucéva	Fălticeni	
	Tecuciù	Tecuciù	
	Teleorman	Turnu-Măgurele	
	Tutova	Bélad	
30.	Vasluiù	Vasluiù	
	Vâlcea	Râmnicu	
32.	Vlaşca	Giurgiu*	

* In aceste oraşe se află óste de linie.

IMPARTIREA MILITARA A ROMANIEI.

Teritoriul României se împarte în patru divisiï teritoriale și se compun din districte, după cum urmază :

I-A DIVISIE TERITORIALA MILITARA.

Statul-major al divisiiei la Crajova.

Districtul Olt.

„	Romanați.	}	1-iul regiment de dorobanți.
„	Doljiu.		Stat-majorul seü la Crajova.
„	Mehedinți.		
„	Gorjiu.	}	2-lea regiment de dorobanți.
„	Râm. Vâlcea.		Stat-major. seü la Râmnicu-
„	Argeșiu.		Vâlcea.

2-A DIVISIE TERITORIALA MILITARA.

Statul-major al divisiiei la Bucureși.

Districtul Teleorman.

„	Vlașca.	}	3-lea regiment de dorobanți.
„	Ialomița.		Stat-major. seü la Bucureși
„	Ilfov.		
„	Dâmbovița.	}	4-lea regiment de dorobanți.
„	Muscel.		Stat-majorul seü la Ploesci.
„	Prahova.		
„	Buzeu.		

3-A DIVISIA TERITORIALA MILITARA.

Statul-major al divisiiei la Galați.

Districitul	Brăila.	}	5-lea regiment de dorobanți. Stat-majorul său la Galați.
"	Covurlui.		
"	Ismail.		
"	Bolgrad.		
"	Cahul.	}	6-lea regiment de dorobanți. Stat-majorul său la Focșani.
"	Tutova.		
"	Tecuciu.		
"	Putna.		
"	Râm.-Sărat.		

4-A DIVISIE TERITORIALA MILITARA.

Statul-major al divisiiei la Iassy.

Districitul	Vasluiu.	}	7-lea regiment de dorobanți. Stat-majorul său la Iassy.
"	Fălciu.		
"	Iassy.		
"	Botoșani.		
"	Dorohoiu.	}	8-lea regiment de dorobanți. Stat-majorul său la Rôman.
"	Sucéva.		
"	Némțu.		
"	Roman.		
"	Bacău.		

Regimentele de dorobanți (armată teritorială) se împarte în bataliône, care coprinde fie-care mai multe plăși;

Regimentul 1 are 6 bataliône.

"	2	"	3	"
"	3	"	5	"
"	4	"	5	"
"	5	"	3	"
"	6	"	4	"
"	7	"	7	"
"	8	"	5	"

Fie-care din aceste batali6ne se 6mparte 6n companii, care cuprinde u6 plas6 fie-care.

Escadr6nele de c6l6ra6i s'au 6mp6r6it asemenea 6n 8 regimente, corespun66nd regimentelor de doroban6i. Fie-care district de c6te un escadron de c6l6ra6i.

ELEMENTELE

CARE COMPUN ARMATA ROMANA

Armata Rom6n6 se compune din:

- 1.) Armata permanent6 cu reserva ei.
- 2.) Armata teritorial6 cu reserva ei.
- 3.) Mili6iile.
- 4.) Guarda or66enesc6 pentru comunele urbane sau gl6tele pentru comunele rurale.

Fie-care Rom6n datoresce serviciu 6n chipul urm6tor:

De la 21 ani 6mplini6i la 29 ani, 6n armata permanent6 6i cea teritorial6. Adic6 cei ce cad la sort 6n numerile cele d'6nt6iu serv6 4 ani 6n armata permanent6 6i 4 ani 6n reserva ei, cei care cad la sort 6n numerile din urm6 serv6 6 ani 6n armata teritorial6 6i 2 ani 6n reserva ei.

De la v6rsta de 29 ani 6i p6n6 la cea de 47, ei fac parte din mili6i.

Apoi 6n ora6e de la v6rsta de 36 p6n6 la 45 ani serv6 6n guarda or66enesc6.

Er6 6n comunele rurale cei de la 37 6i p6n6 la 46 ani fac parte din gl6t6.

CUNOSCINȚE TREBUINCIOSE SOLDATULUI

Întreținerea armelor.

Pentru întreținerea armelor orî-ce soldat trebuie să aibă:

1. Unt-de-lemn.

2. Tripolî sau tibișir muiat în rachiū saū oțet pentru curățirea părților de alamă, ce nici uă dată nu trebuiesc unse.

3. Grăsime pentru rugină. Acastă grăsime se compune de uă parte de seū de oae topit și strecurat printr' uă pândă cam rară și amestecat cu două părți unt-de-lemn. Se formeză ast-fel uă pomadă ce trebuie ferită de praf acoperind'o.

Unt-de-lemnul de comerciū conține mai tot-d'a-una apă care ar rugini părțile de fer și oțel ale puseei, decă s'ar întrebuința necurățit. Curățirea se face ast-fel: Intr'o oca de unt-de-lemn se tórnă uă litră de plumb topit, se repetă acastă operație de 3 orî, se lasă apoi lichidul a se aședa câte-va zile la sóre saū la un loc cald.

Pentru acastă operație să se întrebuințeze un vas de metal, căci plumbul topit cădënd în unt-de-lemn face uă mică esplosie care ar sparge vasul decă ar fi de pământ. Tot pentru acest cuvânt, vërsând plumbul în unt-de-lemn, operatorul să se pună pucin înlăturî ca să nu 'i sară în față stropiturî de unt-de-lemn și chiar de plumb. Este cu totul oprit a se servi cine-va de smirghel (omeri) saū

de cărămidă pisată spre a curăți arma de rugină. — Numai pentru părțile nebrunate se poate întrebuința când sunt foarte ruginite, praf de cărbuni foarte fin, amestecat cu unt-de-lemn.

Vacs pentru întreținerea tecilor și a curelelor mareluș echipament.

Se compune de: 1 oca 50 dramuri cêră galbenă, 150 dramuri cêră albă, 2 oca 275 dramuri esență de terbentin, 150 dramuri cărbuni de fildeși pisat, 20 dramuri reșină lucitoare (arcansen Rix greca) amestecate reci și formând uă pomadă lichidă, pentru prefacerea ei se rade totă cêra albă și galbenă, se pune într'ună olă în care se tórnă esență de terbentin pêne acoperă totă cêra. Se pîsêdă reșina și se pune într'un alt vas în care asemenea se tórnă terbentinul ca să topescă reșina, se acopere amêndouă vasele ca să nu se evaporeze terbentinul și să lasă 24 ore. După acest timp se varsă materiile din amândouă vasele într'unul dintr'însele, se pune și cărbunele de fildeși, apoi se amestecă cu uă lingură de lemn puindu-se pucin câte pucin terbentinul rămas pêne la porția arêtată. Spre a întrebuința acêstă pomadă să se ungă curêua, să se lase a se evaporă terbentinul ca la uă jumêtate oră și apoi cu o bucată de postav curat să se frece tot într'ună parte.

Cernéla ce servă a însemna rufele.

Gumi-trajan 32 dramuri.

Acid-azotic 56 dramuri.

Să se topescă mai ântêiú gumi-trajan în trei litre apă, lăsând să scadă 24 ore, să se verse apoi acidul-azotic și să se amestece bine, decă cernéla ar fi prea grósă, să se mai verse apă.

DISPOSITII DISCIPLINARE

Semne de respect datorite superiorului.

Datorii generale.— Ostaşul este dator în orî-ce împrejurări, chiar afară din serviciu, respect gradelor superioare, orî-care ar fi arma saŭ corpul din care țin.

Cel mai mic previne pe superior, salutând înteu; superiorul întorce salutul.

Chipul cum se salută.— Sub-oficerii și soldații salutes ducend mâna dreptă în partea dreptă a visieri cecoului, saŭ la capel, avend palma afară și cotul în dreptul umărului.

Călare, sub-oficerii și soldații salutes ducend mâna dreptă la coifură, orî care ar fi.

Orî-ce sub-oficer saŭ soldat, ce șede, se scólă ca să salute un oficer și se întorce cu facia spre densusul.

Sub-oficerii și soldații nu se descoper d'inaintea unui grad superior de cât când acesta le dă voe.

Orî-ce sub-oficer saŭ soldat ce vorbesce cu un oficer, ia o poziție militară; deca este cu căpelul îl ține în mână, pene când oficerul îi dă voe să se acopere.

Salutul în privința funcționarilor.— Membrii intendenței militare, oficerii sanitari și funcționarii civili în uniforme aŭ drept la salutul militar.

Ordonancie.— Trecend pe lêngă oficeri, ordonanțele pe jos, iaŭ arma în mâna dreptă, fără a se propri.

Când duc o depeșă o dau cu mâna stângă și merg la câți-va pași ca să ascepte răspunsul său quitanța, ținând arma la picior.

Vizita oficerilor. — Când un oficer intră într'o cameră caporalul său brigadierul comandă *drepti*. Soldații se scôlă, se descoperă deca sunt cu căpele, păstrează tăcerea și nemișcarea, pînă când oficerul a eșit, sau a comandat *de voe*; deca este un oficer superior, caporalul său brigadierul, comandă *la front*, soldații trec lîngă paturile lor și apoi caporalul comandă *drepti*.

Pedepse pentru delictе sau crime.

Desertarea. — Soldatul care va deserta pentru aंतeia oră va fi pedepsit cu bătae 25—100 nuele.

Soldatul care va deserta pentru a dua oră, se va pedepsi cu bătae de la 100—200 nuele.

Soldatul care va deserta pentru a treia oră, se va pedepsi cu 200 nuele și munca temniței.

Soldatul care va deserta fiind de sentinelă se va pedepsi cu munca silnică a ocnei.

Soldatul care va deserta peste hotar se va pedepsi cu munca silnică a ocnei.

Acela care cugetă să desertese, și se va dovedi mai nainte de a și împlini scopul se va pedepsi cu 25—150 nuele.

Soldatul care va deserta la vrășmaș se va împușca.

Sentinele. — Santinela care va lăsa pușca din mână ori va șede, ori va fuma, ori va bea, ori va cânta, ori se va depărta mai mult de distanța hotărâtă, ori nóptea în distanță de 50 de pași nu va întreba, se va pedepsi cu bătae de la 50—100 nuele.

Santinela care va lăsa să scape arestanții se va pedepsi cu bătae de 25—100 nuele, sau munca temniței, ori munca silnică a ocnii.

Déca santinela sau ducătorii au înlesnit scăparea prin dare de arme, se vor pedepsi cu munca silnică a ocnii.

Déca de sub paza santinellei se va perde ce-va, se va pedepsi cu bătae sau munca temniței.

Déca va primi bani sau daruri pentru a permite trecerea a fecie streine, se va pedepsi cu munca temniței.

Santinela care va sparge verii-ua casă sau va fura ce-va din păstrarea sa se va pedepsi cu munca silnică.

In timp de turburare santinela care va dosi de la verii-un post, pichet sau caraulă în ființa vrășmașului se va împușca.

Insubordinația.— Veghiată-nesupunere se pedepsește cu munca ocnii sau a temniței.

Neascultarea prin răspunsuri obraznice se pedepsește prin bătae de 100—200 nuele, ori prin muncă silnică.

Soldatul care va ridica mâna asupra șefului său se pedepsește cu munca ocnii.

In ființa vrășmașului aceste crime se pedepsește cu împușcare.

TABLOUL ARMATEI ROMANE.

COMANDAMENTUL

Cap suprem al armatei: Măria Sa Domnitorul Carol I.
 Ministru de resbel.
 4 Comandanți de divisii.
 Corpul de stat-major.

ARMATA PERMANENTA.

Infanterie.	8 Regimente de linie, câte 2 batalioane. 4 Batalioane vânători. 1 Companie de disciplină.
Cavalerie.	2 Regimente roșioră, câte 4 escadrone.
Artileria.	2 Regimente de artilerie, câte 6 baterii 1 Companie de pontonieri. 1 Companie de uvreri.
Geniu.	1 Batalion.
Gendermeria.	5 Escadrone. 2 Companii.
Pompierii.	1 Batalion și 1 companie.
Flotila	2 Bastimente. 2 Companii de marină. 1 Companie de uscat.

Administrația Oficieri de administrație.
1 Companie uvrieri.
1 Escadron de Trên.

Serviciul sanitar. Serviciul spitalelor compuse din:
Medici.
Farmaciști.
Veterinari.
1 Compania sanitară.

ARMATA TERITORIALA.

Infanterie. 8 Regimente de dorobanți, având în total 38 batalioane.

Cavalerie. 8 Regimente de călărași, având în total 33 escadrone.

MILIȚII.

Infanterie. 8 Regimente de miliții, având în total 38 batalioane.

Cavalerie. 8 Regimente de miliții, având în total 33 batalioane.

GLÓTE.

Garda orășenescă. Câte uă legiune în capitalele de districte.

SALA DE LECTURA
NU SE ÎMPRUMUTĂ ACASĂ

ESERCITIU.

a a b c d d e f f g h

i i j j l m n o p r

r s s t t u v x z

k q y x z.

a a b c d e f f g h i j l m

n o p r r s t t u v z.

ESERCITIU.

regiment batalion

companie detașment

infanterie artilerie

cavalerie geniu

garnison.

ESERCITIU.

General de divisie

General de brigadă

Locotenent-Colonel

Maior Căpitan

Locotenent.

ESERCITIŪ.

Spre a scrie cu inlesnire trebuie se scrie înaintea unei mese înalte pînă la coate, se țiu trupul drept, capul plecat atît nîmă cît se poți urma cu ochii vîrful condeiului.

Partea stîngă fără a atinge masa trebuie se fie mai aproape mesei de cît partea dreaptă a trupului. Piciorul stîng se fie puțin virît sub masa.

Bratul stîng trebuie se stea pe masa de la cot pînă la mână atîngend cu degitele hîrtia.

Bratul drept departat puțin de trup se aibă două din trei părți din trînsu pe masa.

Biblioteca Metropolitană**București****Patrimoniu****NR. INVENTAR**

